Edini slovenski dnevnik v Zedinjenih državah

Velja za vse leto . . $3.00
Za pol leta $1.50

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The only Slovenian Daily in the United States.

Issued every day except Sundays and Legal Holidays.
50.000 Readers.

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT. Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

NO. 151. — ŠTEV. 151. NEW YORK, WEDNESDAY, JUNE 28, 1916. — SREDA, 28. JUNIJA, 1916. VOLUME XXIV. — LETNIK XXIV.

Carranza najbrže ne bo ugodil amer. zahtevam.

POLOŽAJ JE ZELO RESEN. — AKO CARRANZA NE BO ODGOVORIL, JE VOJNA NEIZOGIBNA. — JUŽNOAMERIŠKE DRŽAVE BODO ZAHTEVALE, DA SE NE PRIČNE Z VOJNO. — V BRAZILIJI OBSOJAJO POSTOPANJE ZDRUŽENIH DRŽAV. — MEHIŠKI BANDITI SO ZOPET NAPADLI AMERIŠKE OBMEJNE NASELBINE. — NEWYORŠKE ČETE SO ODŠLE NA MEJO. —ARREDONDO PROTESTIRA.

Washington, D. C., 27. junija. — Vladini uradniki so nadvse nemirni, ker ne da Carranza nobenega odgovora na Wilsonovo noto, v kateri je zahteval, da mehiška vlada takoj izpusti onih triindvajset ameriških vojakov, ki so zaprti v Chihuahui od boja pri Carrizalu.

Danes ni bilo cel dan nikakega glasu iz mehiškega glavnega mesta; toraj se nič ne ve, ali se bo Carranza udal ali se bodo morale Združene države poslužiti sile, da jih bodo oprostile in napravile tudi v drugih ozirih red v Mehiki. Carranza najbrže ne bo odgovoril Združenim državam.

Mehiški poslanik Arredondo je danes izjavil, da dozdaj še ni dobil nikakega poročila, tikajočega se note Zdr. držav.

Arredondo je izrazil upanje, da bo prišel odgovor mogoče danes zvečer ali jutri.

Člani odbora za zunajne zadeve so mnenja, da bo predsednik Wilson v četrtek ali petek stopil pred zbornico in prosil, da se mu da polnomoč, da nastopi v slučaju, da Carranza ne ugodi Združenim državam, s silo napram Mehikancem.

Washington, D. C., 27. junija. — Vojni tajnik je danes naznanil, da je dobil njegov department tekom zadnjih dni na stotine ponudb od raznih uglednih oseb, da, ako želi, lahko takoj organizirajo več regimentov prostovoljcev. V slučaju, da bi prišlo do vojne z Mehiko, bi imele Združene države več vojakov kot bi jih potrebovale.

Vojni department je vsem tem patriotom sporočil, da zaenkrat še ni treba, toda, ako bo potreba, se jim bo sporočilo.

El Paso, Texas, 27. junija. — Danes ponoči je neka tolpa mehiških banditov zopet napadla ameriško obmejno naselbino, namreč Hachita, N. M. Ubita sta bila lastnika nekega posestva: Mr. in Mrs. William Parker.

Banditi so ukradli tudi veliko živine in vse kar je bilo v hiši vrednosti. Domneva se, da so bili napadalci člani neke tolpe krajevnih tatov.

El Paso, Texas, 27. junija. — Nek Amerikanec, ki je danes prišel iz Colonie Dublan, kjer se nahaja Pershingova ekspedicija, je povedal, da je bil včeraj polkovnik J. M. Jenkins z oddelkom enajstega kavalerijskega polka v boju z Mehikanci. V bitki je vjel okoli štirideset Mehikancev. Mehikanci so najbrže Villisti.

El Paso, Texas, 27. junija. — Poroča se iz Juareza, da je tam veliko Villovih čet.

To je povzročilo med častniki veliko razburjenje, ker mislijo, da nameravajo napasti El Paso ali Texas City. Na vseh krajih so takoj ojačili čete in so se pričeli pripravljati za slučaj, da bi bilo treba odbijati Villovo tolpo.

Poročila omenjajo, da je Villistov nad petsto in da jim poveljuje general Mediaveitia, nekdajni poveljnik Villovega štaba.

Uslužbenci tajne službe so znašli, da so se Villove in Carranzove čete združile in se bodo v slučaju vojne skupaj borile proti Amerikancem.

Santiago, Chili, 27. junija. — Tekom zadnjih dni so se med vladami Argentine, Brazilije in Chili vršila diplomatična posvetovanja, kako bi se vplivalo na ameriško in na mehiško vlado, da ne bi pričele z boji. Najbrže bodo vse tri vlade zahtevale od Združenih držav in od Mehike, da se nikakor ne prične z vojno, temveč da se poskuša vse mirnim potom rešiti. Vsi diplomati so mnenja, da bi bila ta vojna popolnoma brezmiselna, kajti take malenkosti se da mirnim potom rešiti, samo, ako bi prizadeti vladi hoteli.

Rio de Janeiro, 27. junija. — V današnjem zasjedanju zbornice so malone vsi govorniki napadali postopanje Združenih držav napram Mehiki. Mnogi so izjavili, da bodo Združene države krive, ako bo prišlo do vojne.

Washington, D. C., 27. junija. — Tekom današnjega popoldneva se je v državnem departmentu dvakrat oglasil mehiški poslanik Arredondo in povedal državnemu tajniku, da bo tudi mehiška vlada najbrže zahtevala, da Združene države izpuste prej mehiške jetnike v Arizoni in Texsau, predno bo ona one Amerikance, ki so zaprti v Chihuahui.

Dalje je tudi protestiral radi tega, ker je dala ameriška vlada prepoved na ves izvoz ter se tako pokazala sovražna napram mehiški vladi.

Boji na Zahodu.

Angleži napadajo na celi črti. — Nemci so izgubili štiri zrakoplove, Angleži pa enega.

London, Anglija, 27. junija. — Današnje angleško uradno poročilo vojnega urada se glasi, da so se boji na angleško-nemški fronti na celi črti nadaljevali v isti meri kot so se vršili zadnje dni.

Poročilo se glasi:

Na vseh točkah zahodne fronte so bile naše čete zelo aktivne. Vdrle so na večjih krajih v sovražne zakope in vjele veliko nemških vojakov.

Danes zjutraj smo z velikim uspehom razstrelili več min blizu Loosa in povzročili sovražniku velike izgube.

Preteklo noč so vprizorili Nemci pri Ypresu hud napad, toda smo ga odbili; sovražnik je imel velike izgube.

Včeraj se je vršilo v zraku več bojev, v katerih so naši zrakoplovci spravili na tla štiri nemške zrakoplove, mi pogrešamo enega".

Berlin, Nemčija, 27. junija. — "Na zahodni fronti", se glasi nemško uradno poročilo". so se boji nadaljevali. Angleži so napadali s plinovimi bombami, ki pa niso napravile v naših četah osebne škode. Angleži so morali na večjih krajih zopet zlesti v zakope, ne da bi imeli kak večji uspeh.

Pri Somme so vprizorili Angleži hud infanterijski napad, toda smo ga odbili in povzročili napadalcem velike izgube.

Na vzhodnem bregu reke Meuse so Francozi na vseh točkah napadali, toda niso imeli nobenega večjega uspeha.

V Chapitre gozdu smo vjeli več častnikov in nekaj vojakov.

Jugovzhodno od Arrasa so naši zrakoplovci spravili na tla en angleški aeroplan".

Pariz, Francija, 27. junija. — Današnje poročilo se glasi, da se je vršilo na vzhodnem bregu reke Meuse več bojev, toda položaj je neizpremenjen. Pri Thiaumontu so francoske čete nekoliko napredovale in na višini štev. 304 so odbile hud nemški napad.

Časopisje se zelo bavi z ofenzivo, katera je po mnenju vseh popolnoma gotova.

Nemške in francoske ženske.

Haag, (preko Londona), 27. junija. — "Zeitschrift fuer Frauenstimrecht", oficielno glasilo nemških sufragetk je poslala sledeče poročilo neki francoski ženski organizaciji:

"Me čutimo, mislimo in trpimo kot ve in prisegamo, da potem, ko bo konec te katastrofalne vojne, bomo delale na to, da se ne bo zopet pojavila".

Premogarji v Arkansasu stavkajo.

Little Rock, Ark., 27. junija. — V rovih American Bauxite Co. v Bauxite je zastavkalo osemsto premogarjev. Zahtevajo izboljšanje plač; dozdaj so imeli $1.75 na dan, zdaj zahtevajo $2.25. — Vodstvo družbe je izjavilo, da bodo rovi tako dolgo zaprti, da se bodo delavci vrnili na delo za stare plače.

Arabska ustaja.

London, Anglija, 27. junija. — Podrobnosti o arabski ustaji, ki jih je ravnokar dobila Reuterjeva agentura, kažejo, da je bil upor dobro zasnovan in sistematično izpeljan.

Reuterjev korespondent pravi, da je glavni policijski glavar organiziral tri velike armade in vsaki pridejal za poveljnika enega svojih sinov. Ena armada je udarila na Meko, druga na Jiddah in tretja na Taif.

Poročila iz Sirije naznanjajo, da je turška vlada poslala v Arabijo velika ojačenja. Pričakuje se, da se bodo v kratkem pričeli biti hudi boji med puntarji in turškim vojaštvom.

Turške vojaške oblasti so izjavile, da bodo postopale v Arabiji na način, kakoršen je v navadi ob takih prilikah.

Nikjer ni menda arabska ustaja napravila več zanimanja kot v Egiptu. Več se govori o tem kot se je o kakem drugem dogodku zadnjih dveh let.

Sir Roger Casement.

Zagovornik hoče dokazati, da Anglija nima pravice kaznovati Casementa. — Državni pravdnik.

London, Anglija, 27. junija. — Včeraj je bil drugi dan obravnave proti Sir Rogeru Casementu, kateri je obtožen veleizdaje. — Sodišče je zasliševalo priče, ki pa niso ničesar novega povedale.

Zagovornik Sullivan je rekel, da se je prebivalstvo Južne Irske oboroževalo proti prebivalstvu Severne Irske in proti konskripciji. Po slučaju Currah so prišli prebivalci južnega dela do prepričanja, da ne smejo dosti zaupati vojakom, češ, da jih v slučaju potrebe ne bodo branili proti ulstrskim prostovoljcem.

Popoldne je državni pravdnik izjavil, da so zaslišane vse priče ter da ne potrebuje več dokazilnega materijala.

Takoj zatem je vstal zagovornik Sullivan in začel govoriti. Govoril je več kot dve uri. Z raznimi primeri je dokazal, da ne sme biti Casement obsojen zaradi veleizdaje, zato ger ga tedaj, ko je ščuval proti Angliji ni bilo na Angleškem.

Debate so se udeležili tudi sodniki.

Obravnava se bo jutri nadaljevala.

V Bavariji se 'cedi med in mleko' v primeri z drugimi kraji v Nemčiji.

Haag, Nizozemska, 27. junija. Sem došli nemški trgovci so izjavili, da se v Bavariji "cedi med in mleko" v primeri z drugimi deli Nemčije, vsled česar Bavarci pričakujejo. da bo to poletje veliko Nemcev iz drugih mest hotelo na Bavarsko na počitnice. Z oziroma na to je monakovska vlada izdala "svarilo vsem, ki nameravajo priti na Bavarsko", da naj ne hodijo, ker bo tudi bavarska vlada kmalu primorana omejiti sedanje zavživanje hrane.

Bavarske mesne karte zdaj dovljujejo 700 gramov mesa tedensko, toda glasom zadnjega bavarskega naznanila, bodo morali uživanje mesa za dvajset odstotkov omejiti.

Bavarska vlada se boji, da ne bi slučajni gosti preveč pojedli, vsled česar bi potem domačemu prebivalstvu pričelo primanjkovati jedil.

Trije parniki potopljeni v Sredozemskem morju.

Marseilles, Francija, 27. junija. Avstrijski podmorski čoln je potopil angleški parnik "Cardiff" in francoski "Fournel".

Nek avstrijski submarin je tudi zasledoval francosko ladjo "Ville de Madrid" in tudi oddal par strelov nanjo, toda ladja je ušla.

Madrid, Španska, 27. junija. — V bližini Barcelone je nek podmorski čoln torpediral japonski parnik "Daijetsu Maru".

Domneva se, da je čin izvršil oni submarin, ki je prinesel španskemu kralju pismo od nemškega cesarja.

Nemiri radi pomanjkanja hrane v Lipskem.

Bern, Švica, 27. junija. — Sem došla poročila se glase, da je bilo koncem preteklega tedna v Lipskem več nemirov radi pomanjkanja hrane. Lačne ženske in starci so napadli okoli 1800 trgovin s kamenjem.

V poročilu se tudi omenja, da so avstrijski Čehi, ki so nastavljeni v večjih nemških mestih, da vzdržujejo mir, streljali na ženske. — Ako je bil kdo ranjen, ni omenjeno. —

V Lipskem je zdaj proglašeno vojno pravo.

Osem parnikov potopljenih.

London, Anglija, 27. junija. — V zadnjih štiriindvajsetih urah se je potopilo osem zaveznikih parnikov.

Zadeli so na mine oziroma so postali žrtve nemških, oziroma avstrijskih podmorskih čolnov.

Potem pa neko Lloydovo poročilo se glasi, da je neka vojna ladja streljala na danski parnik "Svatten".

Laška ofenziva.

Italijani prodirajo in se pritožujejo, ker so jim Avstrijci razdejali več vasi. — "Temps".

Rim, Italija, 27. junija. — Med rekama Adižo in Brento prav dobro napredujemo, kljub temu, da si sovražnik na vse načine prizadeva, da bi nas pognal nazaj. — Avstrijci razpolagajo z izvrstno artilerijo, toda žnjo si niso veliko na boljšem, ker ne more biti vedno v akciji. — V Arsa dolini smo zavzeli včeraj dva avstrijska strelna jarka in zaplenili veliko vojnega materijala.

Na Monte Aratta, ki je izvanredno velike strategične važnosti, ni nobenega sovražnika več. — Avstrijci požigajo za seboj italijanske vasi.

Na planoti Sette Communi so dospele naše kavalerijske patrulje do črte Corbin-Conza-Fondi-Cesuma. Višini Cardellia in Campanella sta v naših rokah.

V dolini Sugana je položaj neizpremenjen.

Pariz, Francija, 27. junija. — Vsled italijanske in ruske ofenzive je zavladalo med francoskim prebivalstvom veliko navdušenje.

"Temps" piše: — Zdaj je vsakemu znano, da bo zmaga na strani zaveznikov. Nemčija in Avstrija sta začeli pešati.

Rim, Italija, 27. junija. — Nek italijanski zrakoplovec je izstrelil avstrijski zrakoplov, ki je metal bombe na Verono.

Roosevelt bo šel v mehiško vojno, ako bo izbruhnila.

Iz zanesljivih virov se je dalo izvedeti, da, ako bo predsednik Wilson izdal poziv za prostovoljce, bo šel tudi kolonel Roosevelt. Poveljeval bo diviziji, ki bo štela najmanj 12,000 mož.

Roosevelt je zadnjih par dni veliko časa porabil z izdelovanjem tozadevnih načrtov.

Strah pred nemškimi zarotniki.

London, Anglija, 28. junija. — Državni tajnik Grey je v državni zbornici naznanil, da je obvestil vlado Združenih držav, da posvečajo veliko pozornost takozvanim nemškim zarotnikom, ki nameravajo zopet poskušati spustiti v zrk ladje, ki vozijo municijo zaveznikim državam.

Pozor pošiljatelji denarja!

Vsled negotovega dostavljanja pošte, ki je namenjena iz Amerike v Avstrijo in Nemčijo ter narobe, sprejemamo denarne pošiljatve do preklica le pod pogojem, DA SE VSLED VOJNE IZPLAČAJO MOGOČE Z ZAMUDO. DENAR NE BO V NOBENEM SLUČAJU IZGUBLJEN, ampak nastati zamorejo le zamude. Mi jamčimo za vsako denarno pošiljatev toliko časa, da se izplača na določeni naslov. Istotako nam jamčijo zanesljive ameriške banke, s katerimi smo sedaj v zvezi radi vojne in radi popolne sigurnosti pri pošiljanju denarja.

Cene:

K	$	K	$
5....	.90	120 ...	16.80
10....	1.60	130 ...	18.20
15....	2.30	140	19.60
20....	3.00	150....	21.00
25....	3.70	160....	22.40
30....	4 40	170....	23.80
35....	5.10	180....	25.20
40....	5.80	190....	26.60
45....	6.50	200....	28.00
50....	7.20	250....	35.00
55....	7.85	300....	42.00
60....	8.55	350....	49.00
65....	9.25	400....	56.00
70....	9.95	450....	63.00
75....	10.65	500....	70.00
80....	11.35	600....	84.00
85....	12.05	700 ...	98.00
90....	12.75	800 ...	112.00
100 ...	14.00	900 ...	126.00
110	15.40	1000	139.00

Ker se zdaj cene denarju skoraj vsak dan menjajo, smo primorani računati po najnovejših cenah in bomo tudi nakazovali po njih. — Včasih se bo zgodilo, da dobi naslovnik kaj več, včasih pa tudi kaj manj. List dospe na napad ponavadi par dni kasneje in med tem, ko dobi naslovnik list v roke, se pri nas cene morda že veliko spremene.

TVRDKA FRANK SAKSER,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Rusi bodo vdrli v Ogrsko. Priprave na novo ofenzivo.

ARMADA POD POVELJSTVOM GENERALA LEŠINSKIJA ZASLEDUJE ZADNJE OSTANKE AVSTRIJSKIH ČET V BUKOVINI. — RUSKI GENERALNI ŠTAB ZATRJUJE, DA BODO RUSI ŽE TEKOM NEKAJ DNI ZAČELI PRODIRATI V OGRSKO NIŽINO. — VROČI BOJI PRI SOKULU. — NEMCI ZATRJUJEJO, DA SO ZAVZELI NEKAJ RUSKIH POSTOJANK. — GEN. HINDENBURG.

Petrograd, Rusija, 27. junija. — Poročila, ki prihajajo z bukovinske, vzhodnogališke in volinske meje, so zelo pomanjkljiva.

Ruski generalni štab pripoznava, da se armada nemškega generala Linsingena zapadno od Lutska zelo dobro vstavlja ter s pomočjo svoje težke artilerije vprizarja zelo močne napade.

General Brusilov se pripravlja na novo prodiranje in je pričel z reorganiziranjem svojih čet.

Iz Vzhodne Galicije poročajo, da so si Rusi priborili veliko lepih uspehov, ki bodo imeli precejšen upliv na splošni položaj. Armada generala Lešinskija zasleduje zadnje ostanke avstrijskih čet v Bukovini. Ruski vojaki so ponekod oddaljeni le par milj od prelazov, kateri vodijo v Ogrsko nižino.

Ruski generalni štab zatrjuje, da se bo začelo tekom nekaj dni s splošnim prodiranjem preko Karpatov.

Petrograd, Rusija, 27. junija. — Rusko vojno ministrstvo naznanja:

— Med 4. in 23. junijem so vjeli Rusi 4013 avstrijskih častnikov in zdravnikov ter zaplenili 219 topov, sedemsto strojnih pušk in 190 metalcev min.

Petrograd, Rusija, 27. junija. — Nekatera poročila pravijo, da so Rusi že pregnali sovražnika iz Bukovine, druga pa naznanjajo, da se nahajajo Avstrijci še vedno v osrčju dežele.

Dvoje ali troje listov je priobčilo vest, da so avstrijski vojaki še vedno v Bukovini, dočim je ruski generalni štab izdal že pred par dnevi oficielno izjavo, da je cela kronovina v ruskih rokah.

Petrograd, Rusija, 27. junija. — Uradno poročilo ruskega generalnega štaba se glasi:

— V okolici Rige se vrše vroči artilerijski spopadi. Posamezni nemški oddelki so skušali večkrat stopiti v ofenzivo, kar se jim je pa vedno izjalovilo.

Nemški letalci so obstreljevali Dvinsk, pa niso povzročili skoraj nobene škode.

Ob srednjem teku reke Strype divja neprestano vroč artilerijski boj. Letalski poročnik Orlov je izstrelil v nedeljo dva sovražna zrakoplova, ki sta padla le malo poškodovana na zemljo.

Berlin, Nemčija, 27. junija. — Na vzhodnem bojišču se situacija za nas zelo ugodno razvija. Generalu Linsingenu se je posrečilo pognati Ruse v Voliniji nekoliko nazaj. Rusi razpolagajo z ogromnimi množinami vojaštva, municije in vojnega materijala, pa kljub temu ne morejo ničesar doseči.

Včeraj so vprizorile avstrijske in nemške čete na več milj široki fronti pri Sokulu bajonetni napad in pregnale Ruse iz njihovih postojank. Pri tej priliki so vjele precej vojakov in zaplenile veliko vojnega materiala.

Linsingen operira zapadno od Lutska, general Hindenburg pa na severni fronti. Kakorhitro bo dobil Hindenburg nekoliko ojačenj, bo začel prodirati proti jugu in poskušal priti ruskim četam za hrbet.

Berlin, Nemčija, 27. junija. — Uradno poročilo nemškega generalnega štaba se glasi:

Armadna skupina generala Hindenburga: Nemški oddelki, ki so vdrli včeraj pri Kekakvi v ruske pozicije, so vjeli 26 mož in zaplenili eno strojno puško.

Armadna skupina generala Linsingena: Južno od Sokula smo zavzeli včeraj z naskokom več ruskih pozicij. Pri tej priliki smo vjeli par sto jetnikov, med katerimi se je nahajalo tudi nekaj častnikov.

Armadna skupina generala Bothmera: V Vzhodni Galiciji je položaj neizpremenjen. Skoraj ob celi fronti vlada mir.

Dunaj, Avstrija, 27. junija. — Avstrijski generalni štab poroča:

— Na Bukovinski fronti so čete generala Baltina odbile vse ruske napade severno od Kuty. Sovražnik se je moral s silnimi izgubami umakniti.

V Voliniji stoje Nemci v ofenzivi ter nadaljujejo jugozapadno od Sokula z ofenzivnim prodiranjem.

Naravnost smešna je trditev, da bodo začeli Rusi prodirati v Ogrsko nižino. Naša straža v Karpatih je močna in zamore kljubovati vsem navalom. Če so Rusi pri Kimpolungu, ni še s tem rečeno, da so že na Ogrskem oziroma da bodo prišli tja.

"GLAS NARODA"
(Slovenic Daily.)
Owned and Published by the
SLOVENIC PUBLISHING CO.
(a corporation.)
FRANK SAKSER, President.
LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Za celo leto velja list za Ameriko in Canado	$3.00
„ pol leta	1.50
„ celo leto za mesto New York	4.00
„ pol leta za mesto New York	2.00
„ Evropo za vse leto	4.50
„ „ „ pol leta	2.55
„ „ „ četrt leta	1.70

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvzemši nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
Issued every day except Sundays and Holidays.
Subscription yearly $3.00.

Advertisement on agreement.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo.
Denar naj se blagovoli pošiljati po P. Money Order.
Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

Dopisom in pošiljatvam naredite ta naslov:
"GLAS NARODA"
82 Cortlandt St., New York City.

Telefon 4687 Cortlandt.

Preteča vojna.

Živimo v času in znamenju vojne. Dozdaj smo jo okušali posredno, zdaj pa kaže, da jo bomo tudi neposredno okusili. Čudež bi bil, če bi se Wilson in Carranza mirnim potom poravnala.

Najprej se vlade branijo z vsemi štirimi, slednjič jih pa obseči neko čudežno spoznanje, da mora biti vojna, pa naj velja kar hoče, da mora biti na vsak način, pod vsakim pogojem.

Le poglejmo malo v Evropo, kako je bilo tam nekako pred dvemi leti. Mesta v zastavah, vojaki v šopkih, po vseh cerkvah so pritrkavali. Oni, ki zaradi kake telesne napake ni bil vojak, je bil izpostavljen vsakovrstnemu norčevanju in strupenim zbadljivkam.

Morda je bilo prišlo tisto hipno navdušenje res iz srca. Vojaki so se bili pripravili na ples, pa so jih gnali v klavnico. Že po prvih bojih, takoj, ko so dospeli prvi ranjenci v domovino, je navdušenje pojenjalo. Ker brez navdušenja ni nič, ga je vlada sama gojila.

Ko so zatem pregnali Avstrijce Ruse iz Karpatov in ko je padlo na tisoče in tisoče naših najboljših moči, so morali razobesiti po vseh naših krajih zastave, po vseh cerkvah so peli "Tedeum" in tudi zvonovi so morali zvoniti. — Zvonili so k pogrebu.

Zdaj po dveh letih, ne more živa duša navdušiti ubogih in trpečih sirot. Zdaj jim niso več zmage cilj, zdaj hrepene z vso močjo, ki jo premore njihovo krvaveče srce, po miru in po boljših časih.

Ne rečemo, da bo v Ameriki tako, kot je pri nas doma. Zemlja je bogata, skoraj vsega ima v izobilju in povsod vladajo še precej dobre razmere. Vsakemu, ki primerja Mehiko z Združenimi državami, je že v naprej jasno, da bodo v eventuelni vojni zmagale Združene države.

Toda s tem vprašanjem se mi ne bavimo. Znana stvar je, da ne prinese nobena vojna bojujočim se ničesar dobrega.

Vzemimo slučaj, da se Združene države polaste vse Mehike, da zavladajo ogromnemu bogastvu, ki je nakopičeno v oni deželi. Kdo bo imel od tega profit? — Morda delavec? — Nam se zdi, da ne. Dobiček bodo imeli oni, ki so vojno izzvali. Ako bi se jim ne obetal dobiček, bi je gotovo ne. Kri bo tekla. Ker so Mehikanci baje dobri in neustrašeni vojaki, je bo gotovo veliko prelite.

Kdo bo vrnil materam otroke, kdo bo vrnil ženam, može? — To je tisto vprašanje, katero bi si ga moral staviti vsak, ki odločuje med mirom in vojno.

Vsak korak, ki ga napravi armada v kako tujo zemljo, je zaznamovan s krvjo. Krvava sled pokaže vojaku pot, po kateri je šel njegov prednik. V smrtno nevarnost bo stopal, če bo stopal po njej.

V sedanjem času, ko je vojna nekaj navadnega, posebno za tiste, ki je ne okusijo, pravijo, da je tako govorjenje sentimentalno ter da je strahopetnost mati takih besed.

Nam se ne zdi.

Vsak vojak, ki gre v vojno, je pomilovanja vreden, pa naj se bori že za tako visoke principe in ideale.

Morda bo danes, morda bo jutri napovedana vojna.

Kar smo vsi smatrali skoraj za nemogoče, se bo hipoma uresničilo.

Dopisi.

New York, N. Y. — Iz urada društva sv. Frančiška Seraf. štev. 46 K. S. K. J. se vsem članom in članicam naznanja, da je naše društvo sklenilo pri zadnji redni mesečni seji 10. t. m., da se korporativno vdeležimo slavnosti blagoslovljenja naše slovenske cerkve dne 4. julija. Ker takrat še nismo vedeli, ako bo cerkev do omenjenega dne dogotovljena, je društvo sklenilo, da, ako bi tajnik prejel kako natančnejše pojasnilo, naj to naznani članstvu. Sprejel sem poročilo od Rt. Rev. Ben. Snoja, da bo cerkev do tedaj dogotovljena in da bo darovana prva božja služba. Zategadelj prosim vse člane in članice našega društva, da se te redke slavnosti vsi brez izjeme vdeleže. Zbrali se bomo ob pol 8. uri zjutraj v naši društveni dvorani, 167 E. 4. St., in odtam bomo šli na drugo ulico v cerkev sv. Nikolaja, kjer bo sv. maša in poslovilni govor; potem pa odtam s slovensko godbo na čelu v lastno slovensko cerkev, ki bo ob 9. uri blagoslovljena. Zatoraj združeni bratje in sestre, pokažimo 4. julija, na kakšni podlagi je naše društvo, nastopimo v polnem številu, da ne bomo zaostajali za drugimi narodi. Pokažimo, da smo vsi Slovenci za našo cerkev. Vsak član in članica našega društva naj nosi znak. — Omenim naj še, da se naše seje vrše vsako drugo soboto v mesecu, kajti vsake seje zase ne morem razpisati. — A. Pavli, tajnik.

New York, N. Y. — Minulo nedeljo se je nabralo ob priliki krstitve hčerke Martina in Ane Stare, 323 E. 24. St., za ubogo Zupanovo družino $4.81. Srčna hvala vsem darovalcem, posebno pa g. Piliču, ki je kot godec daroval cel svoj zaslužek. — F. V.

Little Falls, N. Y. — Tukajšnje najstarejše društvo sv. Barbare št. 21, spadajoče v Forest City, Pa., je na svoji izvanredni seji dne 25. junija sklenila odzvati se povabilu, da se vdeleži korporativno mestne parade v soboto dne 1. julija, katera se prične ob 11. uri dopoldne. Vse člane tempotom prosim, da se paradi vdeleže, da ne bomo Slovenci preveč zaostajali za drugimi narodi. Skupaj se bomo zbrali ob deveti uri dopoldne v lastni dvorani na 18 Seeley St. Slavnost se bo vršila za mesto Little Falls; to bo nekak spomin na ves napredek tekom zadnjih sto let. Paradi bo prisostvoval tudi governer države New York, Whitman, kateri pride že v petek sem. Videlo se bo tudi stare narodne noše. Glavna pa je, kar je tudi povod te slavnosti, je novi Barge Canal Lock, ki je zdaj najvišji na svetu; ogledat si ga pride poleg governerja tudi več drugih imenitnih glav. — Dalje naj tudi omenim, da bo tukajšnje društvo sv. Jožefa imelo svoj piknik dne 2. julija. Rojaki, vdeležimo se te prireditve, zlasti pa še opozarjam člane našega društva, da se te veselice vdeleže, ker društvo sv. Jožefa nam bo tudi gotovo vrnilo naš poset, ko bomo mi imeli svoj piknik prvo nedeljo v avgustu. Pozdrav vsem rojakom! — Drugi tajnik dr. sv. Barbare.

Ob knjigi podob.

Na listih knjige razprostrte
Podobe mi leže vspored,
Obrazov nekdaj ljube črte
Motri kot nekdaj moj pogled.

Osebe mnoge. — Ali kteri
Tako še upati bi smel,
Kot upal sem jim v sladki veri,
Predkar na tuje sem odšel?

Oh, čas se menja, in razdalja
Ljubezen sre hladi, mori,
Kot v brezdnu temnega oskalja
Zatira senca moč rasti.

Zapustil sestre sem in brate,
Za srečo hitel sem drugam,
Na tujem res značaje zlate
Pridobil tukaj sem in tam.

A duh moj ni pridobil mira —
Velikrat čut objame ga,
Da, kolikor več znancev zbira,
Tembolj se čuti samega.

HARRIS & EWING, WASH.

Kolonel Geo. O. Squier, eden najboljših zrakoplovcev v armadi Zdr. držav, ki je zdaj na mehiški meji.

4. julij.

Največji praznik Združenih držav dne 4. julija bo letos tudi za Slovence v Vel. New Yorku največji praznik. Vsak pravi ameriški državljan se veseli tega zgodovinskega dneva, da pokaže javno svojo ljubezen in navdušenje za svojo domovino. Istotako bo tudi vsak pravi Slovenec v Vel. New Yorku ta dan javno pokazal svoje veselje in navdušenje; kajti ta dan postanemo tudi mi svobodni in prosti na svojih tleh. Po dolgem trudu in boju dobimo tako zaželjeni dom, svoje središče, ki nas bo združevalo in vnemalo v doseg svojih vzvišenih namenov. Zato je letošnji 4. julij po pravici tudi za nas zgodovinski dan. Ta zavest prešinja vsakega pravega rodoljuba v Vel. New Yorku, in zato se bo udeležil te slavnosti vsak, ki še čuti s svojim narodom, v čegar srcu je še ljubezen do vere svojega očeta in do jezika svoje matere. Kdor je pa izgubil ljubezen do teh dveh najdražjih svetinj našega naroda, ta se ne more več imenovati Slovenca, za takega ni druge besede kot pomilovanje. 4. julij naj pokaže, da smo Slovenci v Vel. New Yorku res pravi rodoljubi in vredni sinovi svojih vernih očetov. Kot taki se hočemo z veseljem in vsi udeležiti dne 4. julija te zgodovinske slavnosti: blagoslovitve nove župnijske cerkve sv. Cirila in Metoda.

Vsporej je sledeči:

V cerkvi sv. Nikolaja bode ob 8. uri sveta maša, med katero poje "Domovina". Moška društva se zberejo pred 8. uro v basementu, odkoder se podajo v cerkev na določene prostore. Po maši prosloviln nagovor in nato zapoje "Domovina" slovensko zahvalno pesem. Za tem gredo društva iz cerkve in se razvrste na cesti po naslednjem redu:

Na čelu slovenska godba, za njo društvo sv. Nikolaja, poljsko, slovaško in hrvaško društvo kot naši gostje; za njimi korakajo slovenska moška društva po starosti njih ustanovitve; ženske ne korakajo v sprevodu.

Sprevod bo šel po drugi cesti do druge Ave. in po njej do cerkve v St. Marks Place.

Ob ½10 se prične blagoslovljenje cerkve, med katerim ostane ljudstvo pred cerkvijo. Ko bo obred blagoslovljenja dovršen, gredo v cerkev najprej dečki, ki so se zbrali v basementu, za njimi oblečene deklice in belo oblečene družbenice Marijine družbe. Dečki zavzamejo prve klopi na episteljski strani. Deklice in Marijina družba pa prve klopi na evangeljski strani.

Za njimi društva gostov na obeh straneh, potem slovenska moška društva ter žensko društvo sv. Ane; drugi kolikor prostora v cerkvi in na koru.

Ob 10. se prične slovesna sv maša, med katero poje "Domovina". Po evangeliju govor Rev. A. L. Blaznika, župnika iz Haverstraw, N. Y. Pri darovanju se prične kolekta. Po maši svira slovenska godba pred cerkvijo, dokler se ljudje ne razidejo.

P. Benigen.

Rojaki naročajte se na "Glas Naroda", največji slovenski dnevnik v Zdr. državah.

Novice.

17 pittsburških stavkarjev oprošečnih.

Pittsburgh, Pa., 27. junija. — Glavna porota je danes oprostila sedemnajst pittsburških stavkarjev, ki so bili obdolženi, da so zakrivili krvopretlitje, ki se je dogodilo 2. maja v Braddocku.

Ameriški zrakoplovec poškodovan za celo življenje.

Pariz, Francija, 28. junija. — Clyde Balsey in San Antonio, Tex., ki je šel kmalu po izbruhu vojne v Francijo in vstopil v ameriški prostovoljni zrakoplovni oddelek in ki se je vdeležil tudi zadnje hude zračne bitke nad Verdunom, bo za celo življenje poškodovan vsled rane, katero je dobil v dotičnem boju.

Zdravniki, ki ga imajo v oskrbi, so izjavili, da Balsey ne bo nikdar več zmožen hoditi.

Avstrija in Nemčija sta oslabljeni.

London, Anglija, 28. junija. — Dr. E. J. Dillon navaja v "Fortnight Review-u" statistike in dejstva, tikajoča se sedanjih razmer v Nemčiji in Avstriji, iz katerih je razvidno, da je moč teh dveh držav za petdeset odstotkov manjša kot je bila pred vojno.

Dr. Dillon pravi, da je popolnoma nemogoče, da bi vzdržali pritiske Francije, Anglije, Rusije in Italije.

Navaja pa tudi dejstva in statistike zavezniških sil, iz katerih je razvidno, da je njihova moč veliko večja kot je bila pred vojno, vsaj kolikor se tiče vojaške.

Švicarsko-ameriška trgovina.

Bern, Švica, 28. junija. — Švicarske industrije, ki potrebujejo novih strojev, so se združile in sklenile, da bodo vse stroje kupile v Združenih državah in ne več v Nemčiji.

To so storili radi tega, ker se je nemški izdelek zadnji čas zelo podražil.

V najkrajšem času pride v Ameriko več švicarskih agentov.

Nemčija in Grška.

Amsterdam, Nizozemsko, 27. junija. — Nemški poštni department je naznanil, da je prekinjena poštna zveza z Grško.

Arredondo giede Ville.

Washington, D. C., 27. junija. Mehiški poslanik Arredondo je danes zanikal, da se je Villa pridružil Carranzovi armadi.

Hughes in Roosevelt.

Včeraj je republikanski kandidat Hughes povabil kolonela Roosevelta, da bi danes ž njim kosil. — Roosevelt je sporočil, da se bo povabilu odzval.

Dober podjetnik.

— Sem nekaj slišal, da boste poročili gospodično Zajčevo.

— Saj sem jo mislil, toda pozneje sem izvedel, da zapravi samo na oblekah desettisoč dolarjev na leto.

— In potem ste se seveda premislili?

— Da; poročil bom rajše šiviljo, pri kateri ona naroča obleke.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Z., New York City. — S pojasnilom, ki ga je podal Mr. Trušnovec, naj bo zadeva končana.

NA PRODAJ

štirivrstna harmonika, Lubasovega nemškega dela. Stala je $73.00 in $50.00 je vredna za vsakega igralca. Prodam jo za $40.00.
Jos. Kodrich,
2228 Blue Island Ave., Chicago, Ill.
(28-30—6)

Rad bi izvedel za naslov prijatelja ALOJZIJA MIVČEK. Doma je iz Pudoba pri Ložu. Prosim ga, da se mi javi, ali pa če kdo ve za njegov naslov, naj ga mi pošlje, za kar mu bom hvaležen. — Anton Troha, Star Route, Bolivar, N. J.
(28-29—6)

VABILO
na
VESELICO,
ki jo priredi
dr. sv. Barbare št. 23 K. S. K. J.
dne 4. julija 1916
v društveni dvorani v Boydsville, Bridgeport, Ohio.

Čisti dobiček je v korist društvene blagajne.

Pričetek veselice ob 2. uri pop.

Tempotom uljudno vabimo vse rojake in rojakinje, da se v obilnem številu udeleže.

Vstopnina za moške $1.00, pijača prosta; ženske 10¢. Za dobro postrežbo in fini prigrizek ter vsestransko zabavo bode skrbel odbor.

Torej na veselo svidenje dne 4. julija! Odbor.
(28&30—6)

NAZNANILO IN PRIPOROČILO

Cenjenim rojakom naznanjamo, da smo odprli novo zlatarsko trgovino na **6120 St. Clair Ave., Cleveland, O.** Naše podjetje je inkorporirano po postavah države Ohio, je pod posebnim nadzorstvom, ter je vsaka špekulacija ali goljufija nemogoča; sicer je naše prvo in edino slovensko zlatarsko podjetje inkorporirano v Združenih državah.

Dasi je tvrdka nova, vendar pa so ustanovitelji iste znani rojakom širom Amerike že mnogo let.

Priporočamo se za nakup zlatnine, srebrnine, žepnih in stenskih ur, i. t. d. Pri nas bode vsaka ura, predno se jo da iz rok, natančno regulirana in preiskušena. Posebna 20letna praksa v popravi ur in zlatnine v starem kraju in Ameriki. Priznanja in pohvalo imamo ne samo od rojakov, temveč tudi od drugorodcev. Ne bomo se bahali, temveč prinesite ali pošljite pokvarjeno uro, zlatnino ali grafofon, ter se prepričajte.

Naša posebnost je novi govorilni stroji ali grafofoni, pri katerih ni potreba menjati igle, nadalje plošče v vseh jezikih.

Posebno znižane cene za tekoči mesec, to pa zato, da se z rojaki čim več seznanimo.

Toraj, ako potrebujete kaj v zlatarskem ali grafofonskem oddelku, pridite ali pa pišite, da se seznanimo in se prepričate.

Naslov trgovine:
THE WILLIAM SITTER Co.
6120 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
Wm. Sitter, predsednik, J. Prostor, tajnik, J. Popetnik, podpredsednik.

†

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnim srcem naznanjam sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da mi je dne 20. junija neizprosna smrt odvzela po dolgi in mučni bolezni mojo ljubljeno hčer

JOSIPINO VOLK.

Ranjka je bila rojena v Emporium, Pa., dne 24. februarja leta 1893. Zemeljske ostanke smo izročili materi zemlji dne 23. junija po katoliških obredih na pokopališču sv. Avguština v Millvale, Pa.

Iskrena hvala vsem sestram dr. Marije Sedem Žalosti št. 81 K. S. K. J. in predsednici Mariji Lokar, ki je poskrbela za lep sprevod, kakor tudi vsem drugim, ki so mi bili v pomoč za časa žalosti in ki so spremili ranjko na njeni zadnji poti. Tudi se zahvaljujem vsem, ki so darovali prekrasne vence. Ostane naj vsem v dobrem spominu in tebi nepozabljena bodi lahka tuja zemlja pri svojem očetu. Počivaj v miru in večna luč naj ti sveti!

Žalujoči:
Frančiška Volk, mati.
Ferdinand in **Albert**, brata.
Marija in **Frančiška**, sestri.
Pittsburgh, Pa.

ZA VSEBINO OGLASOV NI ODGOVORNO NE - UREDNIŠTVO, NE UPRAVNIŠTVO.

Kje je JANEZ MANDELC? Doma je iz Zapuž na Gorenjskem. Pred 9. leti je bil dalj časa v Clevelandu, od tam je neznano kam odpotoval. Komur je znan njegov naslov, ga prosim, da ga mi naznani, ali naj se sam javi svoji sestri: Mary Mandelc, 185 Lincoln Road, Brooklyn, N. Y.

IŠČEM

100 do 150 mož za delati "švelarje". Dela je za tri leta. Gozd dober. Plača na 14 dni. Javite se na:
Austin F. Pettit,
602—604 Crockett St.,
(24-29—6) Beaumont, Tex.

SLOVANSKI NASELJENCI!

20 tisoč akrov zemlje na prodaj v Taylor, Lincoln, Eau Claire in Forest okrajih, Wisconsin. Že je na tisoče Slovanov, ki so kupili farme. Cena zemlji je $7.50, $10, $12.50 do $15 za aker. Zemlja se računa med rodovitne farme. Pišite ali pa pridite sami!
Slovenian Colonization Agency,
Marochnich & Co.,
124 — 5th St., Milwaukee, Wis.
Zastopamo Soo Line Ry. Land Co.

DR. BUKKI'S MEDICAL INSTITUTE
407 East 58th St.
NEW YORK, N. Y.
Starokrajski slovenski zdravnik.
Zdravi uspešno bolezni želodca, pljuč, jeter, mehurja in vse notranje bolezni, kakor slabokrvnost, revmatizem, tajne bolezni, božjast, bolezni na maternici, kožne bolezni in otroške bolezni.
Zdravnik sam govori slovenski.
Odprto je vsak dan (tudi v nedeljo) od devetih zjutraj do sedmih zvečer. Med prvo Ave in Ave. A. Bliz I. Ave. Pišite ali pridite osebno.

POZOR! POZOR!
VABILO
na
OTVORITEV IN VEČERNO ZABAVO,
katero priredi naš rojak
FRANK MIHELIČ
V SVOJI NOVI GOSTILNI
na vogalu
Knickerbocker Ave. in Melrose St.
v Brooklynu, N. Y.,
v torek dne 4. julija 1916.

Mične valčke in vesele koračnice bo igral TAMBURAŠKI ZBOR iz Brooklyna. Upamo, da se naši rojaki mnogoštevilno udeleže te neprisiljene zabave. Naš obče znani g. Mihelič bo skrbel za najboljšo postrežbo bodisi že za žejne ali lačne želodce, posebno pa bo omenjeni dan točil pristno domačo kapljico lastnega pridelka.

Tempotom se cenjenim rojakom že vnaprej iskreno zahvaljuje za obilen obisk. Vstopnina prosta.
SVOJI K SVOJIM!
(5x 22-6 v 2 d)

PROŠNJA.

Rojake po Združenih državah prosim, da mi poročajo, če jim je kaj znano o mojem bratu Ignacu Cvelbar. Govori se, da ga je ubil vlak. Komur je o tem kaj znano, naj mi nemudoma sporoči, za kar mu bom jako hvaležen.
Louis Cvelbar,
Box 643, Conemaugh, Pa.
(24-30—6)

Iščem svoja brata JOSIPA in ANTONA VIDMAR ter bratranca JERNEJA BRAJDČ, doma iz Senožeč. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njih naslov, da ga mi naznani, za kar bom zelo hvaležen, ali naj se sami oglasijo. — Frank Vidmar, 1017 Howard St., San Francisco, Cal.
(27-29—6)

CENIK KNJIG

katere ima v zalogi

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 CORTLANDT ST NEW YORK, N. Y.

MOLITVENIKI:

Rajski glasovi, elegantni vez s zapono	—.70
Rajski Glasovi, v usnje vez.	$1.20
Rajski Glasovi, v platno vez.	—.45

POUČNE KNJIGE:

Abecednik nemški	—.25
Ahnov nemško-angleški tolmač, vezan	—.50
Berilo prvo, vezano	—.30
Berilo drugo, vezano	—.40
Cerkvena zgodovina	—.70
Hitri računar	—.40
Pesmarica, nagrobnice	$1.00
Poljedelstvo	—.50
Popolni nauk o čebelarstvu, vezan	$1.00
Postrežba bolnikom	—.20
Sadjereja v pogovorih	—.25
Slovensko-angleški in angl.-slov. slovar	$1.50
Slov.-angl in angl.-slov. slovar	—.50
Trtna uš in trtoreja	—.40
Umna živinoreja	—.50
Umni kmetovalec	—.50
Veliki slovensko-angleški tolmač	$2.00
Voščilni listi	—.25
Zgodba sv. pisma	—.60

ZABAVNE IN RAZNE DRUGE KNJIGE:

Božični darovi	—.15
Don Kižot	—.20
Erazem Predjamski	—.20
Fabiola	—.35
Gočevski katekizem	—.25
Hedvika	—.25
Hildegarda	—.25
Hirlanda	—.25
Hubad, pripovedke, 1. in 2. svezek po	—.20
Ilustrovani vodnik po Gorenjskem	—.20
Izanami, mala Japonka	—.20
Jaromil	—.20
Jeruzalemski romar	—.45
Knez črni Jurij	—.25
Krvna osveta	—.20
Leban, 100 beril	—.20
Malomestne tradicije	—.25
Mesija, 1. in 2. svezek	—.80
Mlinarjev Janez	—.45
Na jutrovem	—.30
Na različnih potih	—.20
Nedolžnost preganjana in poveličana	—.20
O jetiki	—.15
Odvetniška tarifa	—.80
Paviliha	—.25
Pod Turškim Jarmom	—.25
Pregovori, prilike, reki	—.25
Revolucija na Portugalskem	—.20
Srečolovec	—.20
Strelec	—.20
Sv. Notburga	—.20
Titanik	—.30
Trojka, povest	—.50
Turki pred Dunajem	—.35
Vojna na Balkanu, 13. zvez.	$1.85
Zgodovina c. in k. pešpolka št. 17 s slikami	—.50
Zgodba o povišanju	—.30
Zgodovina slov. naroda 5. zvezek	—.40
Zlate jagode, vez.	—.30
Življenja trnjeva pot	—.50
Življenje na avstr. dvoru ali Smrt cesarjeviča Rudolfa (Tragedija v Meyerlingu)	—.75

SPILMANOVE POVESTI:

1. zv. Ljubite svoje sovražnike	—.20
2. zv. Maron, krščanski deček	—.20
4. zv. Praški judek	—.20
6. zv. Arumugan, sin indijskega kneza	—.20
11. zv. Rdeča in bela vrtnica	—.30
12. zv. Prisega huronskega glavarja	—.30
15. zv. Angelj sužnjev	—.30

RAZGLEDNICE:

Newyorške s svetlicami, humoristične, božične, novoletne in velikonočne, komad po	—.03
ducat po	—.25
Z slikami mesta New Yorka po	—.25
Album mesta New Yorka s krasnimi slikami, mali	—.35

ZEMLJEVIDI:

Združenih držav mali	—.10
veliki	—.25
Balkanskih držav	—.15
Evrope, vezan	—.50
Vojn astenska mapa	$1.50
Zemljevidi: New York, Colorado, Illinois, Kansas, Montana, Ohio, Pennsylvania, Minnesota, Wisconsin, Wyoming in West Virginia in vseh drugih držav po	—.25
Avstro-Ogrske mali	—.10
veliki vezan	—.50
Celi svet	—.20
Velika stenska mapa U. S. na drugi strani pa celi svet	$1.50

OPOMBA: Naročilom je priložiti denarno vrednost, bodisi v gotovini, poštni nakaznici, ali poštnih znamkah. Poštnina je pri vsem tem vračunana.

Kratka zgodovina naše nove domovine.

Pred predsedniškimi volitvami leta 1888 so demokrati imenovali za svojega kandidata takratnega predsednika Clevelanda, za podpredsedniškega kandidata pa Allena G. Thurmana. Zahtevali so, da se nastavi samo toliko davkov, kolikor je to potrebno, da se pokrije vladne stroške.

Republikanci so nominirali Benjamina Harrisona in Levi-ja P. Mortona. Potegovali so se za skoro za isto stvar.

Tudi delavska in prohibicijska stranka sta imenovali svoje kandidate.

Izvoljena sta bila Harrison in Morton ter sta 4. marca 1889 nastopila svoji mesti.

Za predsedništva Harrrisona se ni drugega dogodilo kot to, da so farmarji osnovali neko Zvezo, ki jih je imela varovati pred izkoriščevalci ter je pričela pozneje še politično odločevati.

Pozneje sta se sklopili Zveza in delavska stranka v 'Ljudsko stranko Združenih držav''.

Ta stranka je pred predsedniškimi volitvami imenovala za svoja kandidata Jamesa B. Weaverja in Jamesa G. Fielda. Zavzemala se je v prvi vrsti, da bi vlada lastovala vse železnice, brzojave in telefone in da se mora omejiti naseljevanje.

Demokrati so vtretje imenovali Clevelanda za predsedniškega kandidata in A. E. Stevensona za podpredsedniškega. Zavzemali so se, da bi odpravili vsak trust in da se le one naseljnike pusti v deželo, ki niso Kitajci, bolni ali brez denarja.

Republikanci so zopet imenovali Benjamina Harrisona in Whitelawa Reida, ki so izrazili svoje simpatije za prohibicijsko stvar.

Cleveland je bil vdrugič izvoljen in 4. marca 19893 je nastopil. Nikdar poprej še ni bilo v deželi večje prosperitete kot takrat, ko je nastopil Claveland drugo predsedniško dobo, toda še isto poletje je prosperiteta izginila in nastala je velika kriza.

Kriza je prišla vsled nemodrega gospodarstva pri vladi. Pozneje, da se je ta kriza odstranila, so morali naložiti zopet visoke davke.

INOZEMSKE ZADEVE.

Ko je Cleveland nastopil, je senat delal nato, da se anektira Haizbruhnila revolucija, odstranili so waiske otoke, kjer je ravnotakrat kraljico in postavili provizorično vlado. Cleveland se ni s tem strinjal temveč je zahteval, da se napravi tam prejšnjo vlado, češ, da ako bi Združene države osvojile Hawai, bi bile večne sitnosti. Toda takratni hawaiski predsednik je Clevelanda zavrnil, češ, da se ne odstrani in da ne da prostora kraljici.

Pred predsedniškimi volitvami leta 1896 so republikanci imenovali Williama McKinleya in G. A. Hobarta.

Demokrati so pa na svoji konveniji imenovali William J. Bryana in Arthur Sewalla.

Tudi druge stranke, kot prohibicijska, socialistična in narodna so imenovale svoje kandidate.

Izvoljen je bil McKinley.

Za njegove administracije je bilo najvažnejše kubansko vprašanje.

Leta 1895 so se pričeli Kubanci upirati in potem so se spuntali ponavadi vsako leto enkrat do petkrat, ker niso bili zadovoljni s špansko vlado. Ti boji med ustaši in Španci so bili zelo krvavi, vsled česar so bile Združene države opravičene intervenirati, poleg tega je bilo pa v Kubi tudi nad petdeset milijonov ameriškega kapitala investiranega.

Kubanski ustaši so dobivali vse potrebno iz Združenih držav in Amerikanci so jim tudi na druge načine pomagali.

Ko se je pa to vršilo, so Španci spustili v zrak angleško vojno ladjo "Maine", ki se je potopila in 260 mornarjev je izgubilo življenje, vsled česar so Združene države napovedale Španski vojno, namreč 21. aprila 1898. Bili sta se dve veliki bitki, pri Manili v bližini Santiaga. Zmagala je obakrat ameriška mornarica, kateri je poveljeval admiral Dewey.

Mir so podpisali v Parizu dne 10. decembra 1898; namreč, da Španija odstopi Kubo, Porto Rico in Filipine, za kar bodo Združene države plačale Španiji dvajset milijonov dolarjev.

Veliko Amerikancev je bilo zoper anektiranje Filipinov, kajti Filipini so zahtevali popolno neodvisnost, toda vladni krogi so vstrajali na svojem stališču, češ, da se je sicer bati na Filipinah velike anarhije.

Tekom tega časa so pa gotovi krogi in gotove stranke še vedno silile, da Združene države osvoje Hawaii, dokler se to 7. julija 1898 ni zgodilo, da so Združene države proglasilo hawaiisko otočje za svojo pokrajino.

Med tem je pa nastala na Filipinah velika nezadovoljnost in domačini so se pričeli putati proti Amerikancem. Amerikanci so morali rabiti silo in leta 1902 je kongres sprejel načrt, da se da Filipinom delno samovlado.

Leta 1902 so Združene države odpoklicale svoje čete s Kube in prepustile deželo samosebi.

Leta 1900 so nastale tudi na Kitajskem velike nerodnosti; Kitajci so pričeli moriti misijonarje in domačine-kritjane, vsled česar so morale zopet Združene države intervenirati in napraviti red.

(Konec prihodnjič).

AMERIŠKI VOJAKI.

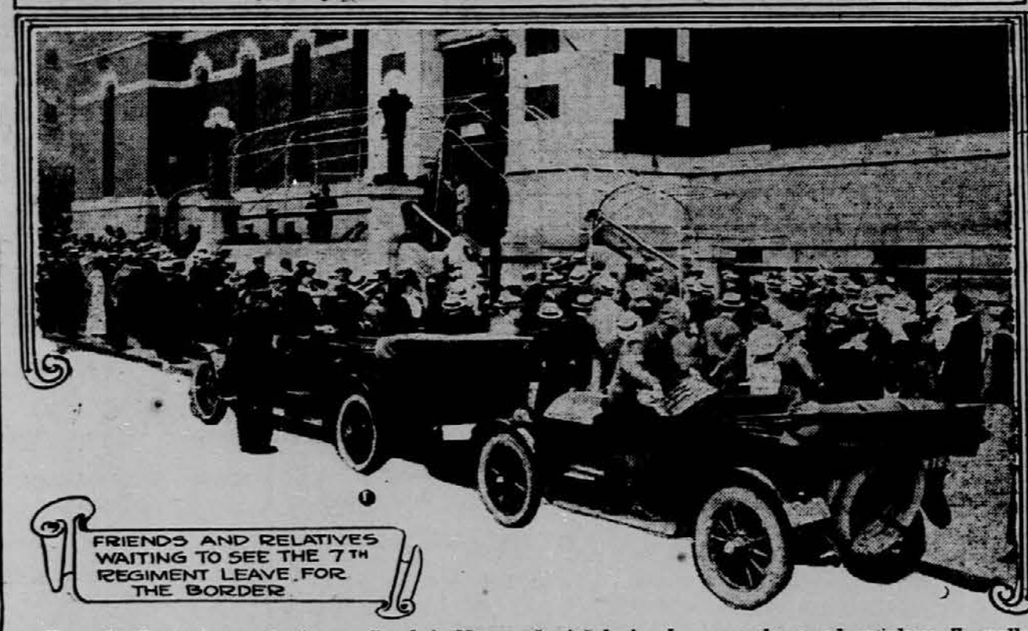

— Zgoraj: Izmenjava straže. — Spodaj: Newyorčani čakajo, da se poslove od vojakov 7. polka.

Slovensko katoliško

podp. društvo svete Barbare

ZA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE.

Sedež: FOREST CITY, PA.

Inkorporirano dne 21. januarja 1902 v državi Pennsylvania.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: JOŽEF PETERNEL, Box 95 Willock, Pa.
I. podpredsednik: KAROL ZALAR, Box 547, Forest City, Pa.
II. podpredsednik: LOUIS TAUCHAR, Box 835, Rock Springs, Wyo.
Tajnik: JOHN TELBAN, Box 707, Forest City, Pa.
II. tajnik: JOHN OSOLIN, Box 492, Forest City, Pa.
Blagajnik: MARTIN MUHIČ, Box 537, Forest City, Pa.
Pooblaščenec: JOSIP ZALAR, 1004 North Chicago St., Joliet, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEC, 900 Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: IGNAC PODVASNIK, 4734 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.
I. nadzornik: JOHN TORNIČ, Box 622, Forest City, Pa.
II. nadzornik: FRANK PAVLOVČIČ, Box 705, Conemaugh, Pa.
III. nadzornik: ANDREJ SLAK, 7713 Issler Ave., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: MARTIN OBREŽAN, Box 72, East Mineral, Kans.
I. porotnik: MARTIN ŠTEFANČIČ, Box 78, Franklin, Kans.
II. porotnik: MIHAEL KLOPČIČ, 528 Davson Ave., R. F. D. 1, Greenfield, Detroit, Mich.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. No. 2 Box 11½, Bridgeport, O.
I. upravnik: ANTON DEMŠAR, Box 135, Broughton, Pa.
II. upravnik: PAVEL OBREGAR, Box 402, Witt, Ill.

Dopisi naj se pošiljajo I. tajniku Ivan Telban, P. O. Box 707, Forest City, Penna.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

Žalostne razmere v Rusiji.

Richard Washburn Child. — Collier's. — A. A.

V polsnu sem slišal pod oknom glasove, zbudil sem se in se pričel zavedati, da se nahajam v majhni vasi v sredini zahodne Rusije in da je zunaj še mrak.

Glasovi so postajali vedno močnejši in sprevidel sem, da mora biti okoli hiše, v kateri sem se jaz nahajal, velika množica ljudi; takoj sem si mislil, da bo gotovo kak nov ruski regiment, ki je na potu proti fronti.

Šel sem k odprtini, ki je služila za okno in zapazil, da je preko noči padlo nekoliko snega na ulice in na nizke strehe hiš, ki so se mi zdele še bolj umazane, ko sem videl njihove sive in črne strehe, sredi belega snega.

Na potu in dvorišču je bilo vse črno ljudi, ki so spodrsnjevali na suhem snegu. Po potu se je vila, skoro bi rekel, brezkončna procesija žensk, mož in otrok.

Nekateri so hodili pokoncu, toda ti so bili redki, drugi so hodili sključeno in njih hrbtišča so se krivila pod težkimi vrečami na hrbtu, na glavi in rokah. — Ženske so nosile poleg različnih punkeljnov tudi otroke.

Zdajpazdaj je krik ponehal, ko je zatulil vihar in zapodil ljudem sneg v obraz in oči.

Obrazi vseh so bili otožni, mrki in skoro grozni, kot bi hoteli izraziti sovraštvo nad celim svetom.

Procesije po potu so hitele, hitele naprej, ne da bi imele cilja.

Videl sem starca, sključenega, suhega, ki je nenadno postal, — gledal sprevod in upognjene ljudi, ki so pihali predse gorak zrak, opazoval deco, ki je tekala za odraslima in jokala.

Starec je zmajal z glavo, kot bi hotel povedati, da vsega tega ne razume. Smilil se mi je starec in smilil se mi je vsak posameznik v tej množici.

Videl sem drugega, velikega, bradatega, z visoko kučmo na glavi; postal je in gledal in bulil v te ljudi. Mislil je na svoj dom, na prešla leta in upal, da bo neka tuja magična moč ta prizor izbrisala izpred njegovih oči in prišel bo drugi: njegov dom in se znašel na svojem ležišču, prebujen iz sanj.

To so bili begunci. Prišli so iz kakih vasi s fronte, napol nasičeni, napol lačni, napol oblečeni, napol goli in premraženi. Gotovo so jih vojaške oblasti spodile z njihovih vasi, z njihovih domovanj, češ, da jih morajo požgati, ker to zahtevajo sedajne razmere — vojna.

BREZ DOMA.

Ako kdo govori o ruskih begunci, ne misli, kot bi mogoče kdo domneval, na vojne begunce, kakršne se je videlo v pričetku in tekom vojne v drugih vojskujočih se državah, kjer so bežali, toda so imeli svoj cilj; ako se govori o ruskih beguncih, se govori kot o brezštevilni tolpi živalij, brezštevilni gruči žuželk v zraku, ki beže iz gozda, kjer je nastal požar.

Ruski begunec je navadno človek, ki je izgubil vse: svoj dom, svojce, prijatelje, lastnino... vse in celo pamet in trezno misel.

Pred njim je velikanska ruska planota in bodočnost — pa kakšna! — za njim pa izgubljena preteklost — njegov dom.

Izgubljeno je zanj vse: njegovo življenje, za katero se je trudil leto za letom. Zdaj ne žive več temveč le še njegov duh tava po suhem snegu.

Gre in gre, naprej in naprej.

Kam?

Bogve!

•

V Moskvi sem nekega člana vojnega komiteja vprašal, koliko beguncev je v Rusiji.

— Štirinajst miljonov, — je odgovoril. — Nek državni uradnik mi je pa povedal, da jih je mogoče nekoliko preko enajst miljonov.

Rekel sem mu:

— Ne verjamem, da bi se mogli v Združenih državah zavedati in si predstavljati, kaj se to pravi.

— Saj se še mi ne, — mi je odgovoril. — Nekateri pravijo, da jih je osem ali deset miljonov, vendar najbrže jih je par miljonov več.

Osem ali deset miljonov! To je več kot celo prebivalstvo Kanade...

Vprašal sem ga:

— Kam pa gredo vsi?

— Mislim, da ga ni človeka, ki bi mogel na to odgovoriti, — je odvrnil. — Ničesar ni pri nas bolj žalostno kot to. Jaz sem sam na svoje oči videl, da je neka ženska po večednevnem hodu po neugodnih potih, porodila otroka. Seveda uboga ženska ni mogla naprej; oba sta umrla, mati in novorojenec.

V Petrogradu je preko en miljon novih stanovalcev, največ teh je beguncev, ki so prestali dolgo in grozno pot s Poljske ali s kake druge fronte. V Moskvi jih je tudi preko en miljon.

— Toda, kaj bo žnjimi? — sem vprašal urednika enega največjega ruskega lista.

Zmajal je z glavo, ne da bi odgovoril.

Pozneje enkrat sem dobil jasnejši odgovor. Šel sem k Vladislavu Zukowski-ju, ki je menda eden najuglednejših Poljakov, ki se ga smatra za poljskega voditelja v ruski dumi.

Zmajal je z glavo in nato odgovoril:

— Naj govorim samo glede Poljakov. Število poljskih beguncev med celo maso je okoli poldrug miljon. Ruska vlada da vsaki mesec okoli šest miljonov rubljev in okoli deset miljonov rubljev se je porabilo za obleko teh revežev. Toda — —

Postal je in prenehal; oba sva razumela, da je šest miljonov rubljev kapljica vode v velikanski plamen.

— V avgustu, septembru in tudi pozneje se ni skoro popolnoma nič ukrenilo za te bedne mase ljudi; nobene družbe ni bilo organizirane, ali kaj sličnega. Na tisoče in tisoče otrok in odraščenih je storilo žalosten konec, ko so bili izpostavljeni nepopisljivim nevarnostim, ko so se vlekli dolgi sprevodi napol golih in lačnih ter prezebljenih ljudi. Dežela je pokrita s pepelom ljudi, ki so nedolžne žrtve vojne. Različne poljske ustanove so porabile vse vire v te namene in tudi ruska vlada je zadnji čas veliko več storila kot pa pričetkom vojne.

— Ne mislite pa, da samo kmetijski sloji toliko trpe; tudi drugi, kot n. pr. veliki posestniki in profesionalni sloji so istotako izgubili vse. Vsled negotovosti, v kateri se nahajajo ti ljudje, so moralično popolnoma mrtvi. Ničesar ni, na kar bi lahko upali, za kar bi lahko živeli.

— Iz te moralične smrti bi se jih dalo še mogoče oživeti, ako bi se dobilo pomoč iz zahoda in drugod in ako bi svet žnjimi sočutstvoval. Največ sočutstvovanja potrebuje naš narod, kajti poljsko vprašanje ni danes samo ruski problem, temveč je že — mednaroden. —

Resnica je, da Rusija sama, vsled pomanjkanja potrebnih prometnih zvez, ne more kljubovati in ne more odpomoči vsem tem grozotam in za človeštvo nezaslišnim razmeram, v kakršnih se danes nahajajo ruski begunci.

Težko mi je bilo, ko sem se zavedal, da si naši Amerikanci v Združenih državah prebirajo različne delikatne jestvine in vgibajo kake obleke bi si nabavili.

Medtem pa najmanj osem miljonov ljudi cepa po ruskih jarkih in drvi naprej v smer brez cilja v brezbodočnost.

Vedno sem videl iste slike, iste grozote in nezaslišnosti.

Vojna je daleč. Novice o bitkah prihajajo in naznanjajo o menjajoči se vojni sreči, v velikem boju na ruski fronti.

Dannadan se vlečejo nove čete proti kraju, kjer grme topovi in bruhajo v močne in zdrave čete — smrt...

KO SE JE PRIČELA VOJNA.

Vse je bilo dobro, dokler se ni začulo na vasi peket konjskih kopit. Kakih dvanajst kozakov s častnikom je pridrvelo in kmalo nato je častnik razdelil vojakom lepake, katere so potem nalepili oziroma pribili na vse vidne prostore. Naročilo je prišlo; — zapustiti morajo vsi ljudje vas.

Kmalo potem, ko so vsi vedeli kaj imajo storiti, se je pričel iz vseh majhnih in velikih, grdih in lepih hiš valiti dim — vas je gorela. To se je ponavljalo povsod v obmejnih vaseh.

Morali so bežati. Včasih je prišlo naznanilo dan poprej, včasih je pa opoldne prišel ukaz, da mora biti vas do večera izpraznjena in — izpraznjena je bila. Potem so pa morali bežati naprej — bogvekam.

Videl sem begunce ponajveč po petdeset ali sto skupaj, ki so se pozneje spojili z drugimi iz drugih vasi in potem skupaj bežali.

Dasi se niso drug drugega nikdar poprej videli, so si takoj, ko so prišli skupaj, postali nekako sorodni. Drug drugemu so tožili svoje gorje, drug drugega tolažili in bodrili, toda vsak posameznik je imel v srcu strah in grozne slutnje ter bojazen glede prihodnjosti.

Zbrali so se na prvi postaji in čakali odrešenja, ki je imel priti v podobi vlaka in jih odpeljati naprej.

Na postajah se je vse gnetlo ljudi in po tleh je ležalo punkeljnov in vreč, med katerimi so ležali otroci in vsled utrujenosti spali vsevprek. Železnice niso imele dovolj vozov, temveč so morale ubogo ljudstvo zbasati v živinske vozove; natlačili so jih notri, kolikor jih pač šlo.

Število onih, ki so umrli na potu, ne bo nikdar znano. Koliko nesežganih in nepokopanih človeških trupel je ostalo pod snegom ruskih planot, se bo videlo spomladi, toda najbrže jih ne bo mogoče prišteti. Koliko otrok je postalo sirot, koliko žena je izgubilo svoje može, koliko mož svoje žene in koliko starišev je ob otroke, na katere so polagali svoje nade.

V Moskvi sem srečal nekega mladega, zelo inteligentnega častnika, ki je bil obenem tudi armadni inženir in je absolviral tehnično višjošolo v Petrogradu. Z menoj, ki ne razumem rusko, je hotel govoriti nemško, toda ni smel, ker je prepovedano — celo angleščine se ne sme nihče posluževati pri telefoničnih pogovorih, — govorila sva toraj francosko. Stala sva pred neko izložbo, ki je bila dobro razsvetljena, in razpravljala o tem in onem.

Mimo je prišla neka deklica, strgana in umazana ter je nagovorila častnika, pri tem se je pa plašno ozirala okrog kot kaka žival, ki čaka, da se ji ponudi prilika, da zbeži. Častnik ji je stisnil rubelj in ji svetoval, da se odstrani.

— Begunka! — je pripomnil lakonično, toda v besedi je bil glas pomilovanja in sočutja.

— Begunka, — je nadaljeval, — nikdar več ne bo videla svoje družine. Brezštevila je deklic, ki nimajo sredstev, da bi se živele. Kaj takim preostaja, si lahko mislite.

— Tukajle je premraz, stopimo notri, — je pripomnil in se zdrznil.

Spominjal sem se najinega pogovora, ko sem videl pozneje nad petdeset žensk in deklic zunaj na varšavskih cestah, komaj v nekake robce zavitih.

V železniških čakalnicah je vedno polno žensk, deklic, možkih, starih in mladih ter otrok, ki se preganjajo in smejejo, samo, da jih ne zebe, na svojo bedo še ne pomislijo.

Večkrat najdejo hišni posestniki pod stopnjicami kako mrtvo truplo. Ubog begunec se je v mrazu, že na pol mrtev, zatekel pod prvo streho in umrl.

KOLIKO SE JE STORILO ZA TE LJUDI.

Stal sem v neki ljudski kuhinji, v katero je bilo ravnokar došlo 600 beguncev. Ko so prišli na gorko, so se pričele njihove obleke tajati in uboga bitja so trepetala po celem životu. Opazoval sem jih in videl, da jih je bilo mogoče komaj sto sposobnih za delo. Pa ta skupina se je nahajala še v dobrem stanju, kajti, kot mi je eden izmed njih zaupal — govoril je nemščino — so kradli, kjer so kaj videli.

Kdo jim more zameriti?

— To so povečini poljedeljski sloji, — mi je rekel nek birokrat ki je v odboru za pomoč tem ljudem. — Otroci, obnemogli starci, izdelane ženske in mlada dekleta, ki vedo le toliko, da žive. Gotovo jih ni ena četrtina zmožnih, da bi se sami preživljali; — najmanj 25 odstotkov jih ni zmožnih opravljati kako delo v mestu. Pa ruska mesta tudi nimajo toliko dela, da bi mogla zaposljiti vse te miljonske množice. Ali veste, kaj je rekel general —? On je rekel, da bi bila velika milost, če bi se na vsako postajo postavilo gilotino in se sekalo glave tem ljudem; gilotina bi preprečila mnogo groznega trpljenja.

Ruske oblasti poskušajo na naj bolj enostaven način obdržati skupaj telo in dušo begunčevo. Zgradili so velike lesene barake in odprli so vsa skladišča, kjer so siromaki vstanovili svoja "domovja", toda tudi teh primanjkuje, kajti begunceev je vedno več in vsak dogodek na bojišču prižene par tisoč novih gostov.

Obiskal sem nek tak "hotel". Po tleh je bilo na obeh straneh nastlane slame, sredi je bilo pa nekoliko prostora, po katerem so lahko ljudje hodili, ne da bi jim bilo treba stopati na "blazine" svojih sostanovalcev.

Ko sem vstopil, mi je vdaril na nos grozen smrad, skoro nisem mogel verjeti, da more človeštvo proizvajati tak duh.

Nihče ne ve, kako hrano so dobivali ti miljoni. Ruske oblasti so takoj vstanovile na tisoče kuhinj, toda tudi vsem ni mogoče, da bi mogle skrbeti za vse želodce teh ljudij.

Nekoč sem videl par vojakov, ki so delili svojo hrano, katere so deležni vsak dan, z begunci, ki so klečali okoli njih ii altanhls? prejeto hrano.

— Ruski vojak ima dobro srce, — sem pripomnil nekemu častniku. — Je pripravljen deliti hrano s človekom, ki se nahaja v bedi in potrebi.

— Da, — je odvrnil.

BOGATINI SO POSTALI — REVEŽI.

Opazoval sem jih, ko so stali pred ljudsko kuhinjo. Vsi so molčali in se pomikali naprej.

Med njimi sem opazil starca, ka terega izraz je pričal, da je inteligenten. Zanimal me je in sem ga vprašal, kako se mu godi in kako se mu je godilo poprej.

— Jaz sem bil zdravnik; opravljal sem svojo službo na Poljskem in sem bil priljubljen daleč okoli. Imel sem več hiš in užival sem največje blagostanje. Bil sem v Berlinu, Londonu in drugih mestih. Toda prišla je vojska in morali smo zapustiti vse in bežati. Celo noč smo hodili, ljudje so pred seboj podili govedo in prešiče in vlekli na ramah in na vozovih svojo lastnino.

— Prišli smo na neko veliko planjavo. Bilo nas je okoli petdeset, toda ljudje, ki so bili vsi premraženi in izmučeni, niso hoteli niti zavživati hrane, katero so privlekli s seboj, temveč ležali po tleh in čakali smrti. Veliko jih je pomrlo.

Dalje mi je pripovedoval, da ima ženo in otroke n da hoče dobiti zanje kako hrano. Rekel je, da so med potjo, ko so bežali, našli več mrtvih ljudi in jokajočih otrok, ki so jih izgubili stariši.

Nekega večera sem bil povabljen na večerjo k neki družini v Petrogradu. Okoli mize je bilo gotovo kakih petnajst oseb; bili so stari sivi možje in zdrave mlade deklice in ženske. Deklice so pred večerjo igrale klavir in violino, starci so pa govorili med seboj. Imeli so vsi inteligentne obraze, toda njihove obleke so bile uborne in zakrpane.

— To so moji prijatelji, — mi je rekel hišni gospodar, — ki so pribežali s Poljske.

Gospodar, čigar gost sem bil, ima sicer sam sedem otrok, toda vendar skrbi za življenje teh deseterih ali petnajsterih oseb, ki so morale bežati iz svoje domovine.

— Oni tam v kotu je bil nedavno eden največjih poljskih veleposestnikov. Zdaj nima ničesar, — je nadaljeval gospodar. — Kod veleposestnik ni bil navajen opravljati kako delo, vsled česar bo zanj tudi težko, da bi se mogel na kak drug način preživljati.

— Ona plavokosa deklica pri klavirju je izgubila vse člane svoje družine. Zaročena je bila z nekim častnikom, ki je bil v vojni ubit. Prišla je sem k meni, ne da bi imela zadostne obleke, kljub temu, da so bili njeni stariši zelo premožni. Zdaj je tukaj že štiri mesece, pa še ni nič slišala o svojcih. Pa vidite jo, vseeno se še smeje.

— Oni bradati gospod, ki se zabava z mladino, je profesor — iz Varšave. Včasih postane grozno čuden, nekateri pravi, da blazni.

•

Prepričan sem, da so ruski begunci veliko več pretrpeli kot Belgijci in vsi drugi.

Uslužbenci med seboj.

— Naš gospodar se je včeraj oženil; ali si že slišal?

— Prav je; temu vragu sem že zdavnaj kaj takega privoščil.

Jugoslovanska Katol. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way or box 57, Braddock, Pa.
Podpredsednik: ALOIS BALANT, Box 106. Pearl Ave., Lorain, Ohio.
Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik: JOHN GOUŽE, Box 105, Ely, Minn.
Zaupnik: LOUIS COSTELLO, Box 583, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEC, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MIKE ZUNICH, 421 — 7th St., Calumet, Mich.
PETER ŠPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kans.
JOHN AUSEC, 5427 Homer Ave., N. E. Cleveland, O.
JOHN KRŽIŠNIK, Route 2, Burley, Idaho.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28th St., Lorain, O.
JOSEPH PISHLAR, 308—6th St., Rock Springs, Wyo.
G. J. PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOSEPH MERTEL, od društva sv. Cirila in Metoda, štev. 1, Ely, Minn.
LOUIS CHAMPA, od društva sv. Srca Jezusa, štev. 2, Ely, Minn.
JOHN GRAHEK, st., od društva Slovenec, štev. 114, Ely, Minn.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljatve, naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bode oziralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA."

Za križ častni in svobodo zlato.

Spisal **Starogorski.**

(Nadaljevanje).

"Čvrsto se branita", pripomni Slaviša, "toda ne vzdržita! Teh je kakor mravelj!"

Po kratkem naskoku so vrata popustila in Turki so vdrli v kočo.

Sedaj sta Slaviša in Žarko prenehala streljati. Slišala sta, kako so rjoveli Turki.

Samorad Pavlović je razsajal po turških glavah, da je hreščalo. Nastala je gnječa, hropenje in stok, a starec je bil kakor zdivjan. Beli lasje so mu štrleli kvišku, oškropljeni s krvjo. Nikdo mu ni mogel do živega. Zdajci ga pogodi krogljа in starec se zgrudi brez glasu. Kosenka vikne divje in se vrže med tolovaje. Strah in obup sta jo pobesnela, da je mahala z neverjetno močjo krog sebe.

Turki so obstali in v praznovernih srcih se jim je vzbudil strah:

"Šejtan... šejtan!" (zlodej, vrag!)

"Kosenka, spametuj se!" je zakričal mlad Turek, očividno vodja tolpe.

"Proč, izdajica, morilec!"

"Ne draži ljudi! Ako bi te ne ljubil, pobil bi te že davno!"

"Pa me pobij! Bolje mi bo, kakor v tvojih rokah!"

"Ti moraš biti moja!" je viknil Holuban in ji podbil orožje.

"Nikoli!" je zavpila in sprožila, pa krogljа je podrla drugega.

Holuban je planil k nji, jo pograbil krog pasu in odnesel. Ostali so pobrali, kar so našli. Koče niso zažgali, ker se niso čutili popolnoma varne, zakaj Holuban je bil bojazljive narave, in se je bal, da bi ogenj ne prizval vstašev. Tudi je bil izgubil dokaj ljudi. — — —

Medtem je ril Vjeruša po rovu z velikim težavo in se potil. Končno je prišel do stene in pokukal skozi odprtino. Bil je v Pavlovićevem stanovanju.

"Aha, previden je bil starec, ko je zidal kočo, a je najbrž pozabil na to... Tfu... Komaj sem se preril in potil sem se, da bi kmalu izgubil vso mast... Tfu... Kako je vse mirno! Je-li mar angel odnesel Turke k Mohamedu... Djavol! Dobro bi bilo!

Zlezel je iz rova in stopil v sobo. Pretegnil se je enkrat, dvakrat in zamrmral:

"Vse kosti me bole."

Nato se je jel pazno ozirati krog sebe in vohati.

"Tu diši po krvi."

Sklonil se je in zagledal mrtvo truplo.

"Oh, ti si, Pavlović!"

Vjeruše se je lotila silna žalost. Omahnil je nazaj, pri tem pa se je izpodtaknil ob več trupel.

"Dobro si se branil, Pavlović, zelo dobro, a revice nisi ubranil!"

Urno je slekel padlega Turka in se oblekel v njegovo obleko. Nato si je odrezal brado.

"Škoda, ali žrtvuj brado, da otmeš glavo in z glavo Kosenko. Malo se poigram Turka, hvala Mohamedu, znam ga... Tfu! Ta pes je res prišel ponjo. Ej, nima slabega okusa, a v "kismetu" mu ni zapisana. Zato poskrbi Vjeruša!"

Zunaj so se še slišali kriki Turkov, ki so odhajali.

"Počakajte, tudi jaz grem z vami!"

Skočil je v stajo in osedlal konja. Nemalo se je začudil, ko je našel vse tri nedotaknjene.

"Ali sta Slaviša in Žarko ušla brez konj, ali sta pa še kje skrita? Ako sta še tu, naj vsaj ne streljata po meni. Poklical bi ju, a ni varno in tudi ni časa, zakaj treba je urno za Turki."

Zajahal je konja in odjezdil za četo v smeri, koder je izginila, in ni se zmotil. Dohitel jih je neopažen. Spoznali ga tudi niso. Imeli so ga za svojega, on pa je mrmral:

"Čakajte, vi črti, posebno ti, izrodek človeštva, vstaši ti že denejo škobca na gobec, da boš pomnil, kdaj si vohal okrog tujega blaga!"

Neki Turek ga je ustavil in se začudil:

"Pri Alahu, Hajdar, zdelo se mi je, da te je zadel gjaurov jatagan!" (Gjaur, beri džaur = pes. Tako Turki imenujejo kristjane.)

Vjeruša pa je odvrnil:

"Nekoliko da, a ni me ranil, temveč omotil. Gjaur je bil srdit."

"Srdit, srdit... Veliko naših je poklal in Alah ga je kaznoval za to."

"Kako ga je kaznoval?"

"Ubil ga je!"

Vjeruša je zamrmral: "Alah akbar!" (Bog je najvišji) in odjezdil naprej, zadovoljen v srcu.

"Hajdar mi je torej ime! Zelo dobro! Moram mu biti podoben, da me je spoznala ta opica, dasi se mi ne zdi častna ta podobnost."

Dospel je do Holubana, ki je jahal s Kosenko, onesveščeno po hudem naporu. Zraven njega je jahal drug Turek. Vjeruša je čul sledeči razgovor:

"Alah naj me kaznuje, Holuban! Ti veš, da sem ti prijatelj, in vem, da te ima beg rad. Ali ta huriska (devojka, deklica) je lepa kakor mlado solnce! Beg ti jo vzame!"

"Ne dam mu je! Rekel sem mu, kakšna je in da mi jo mora pustiti!"

"Ali ko jo zagleda, pozabi na to!"

"Spomnim ga obljube!"

"Potem te da obesiti."

Vjeruša si je mislil:

"To bi bilo zelo pametno."

"Kam idemo sedaj?" vpraša Turek.

"Lovit vojvodo vstašev! Bog gre s svojo četo nanj. Pri Selcih se snidemo, ker misli spotoma nabrati nekaj blaga."

"To je nevaren lov, Holuban, pri Alahu, zelo nevaren! Vojvodo vstašev dobiti ni mala reč in naših pade prej cel kup. Le poglej, koliko jih je že padlo nocoj zavoljo ene same huriske!"

"Beg ima mnogo ljudi. Vrhutega se je ponudil neki človek, Glišo, da pokaže pot do Slaviše. Glavno je, da dobimo njega, drugo bo potem lahka stvar."

Vjerušo je pri tem pogovoru pograbil takov srd, da bi bil najraje pljunil. Zaskrbelo ga je zastran Slaviše in Kosenke. Težka stvar bo to, uiti s Kosenko, še predno se združi Holuban z begom, zakaj potem je nevarnost, da ga Glišo spozna.

"Oj, ti lopov", je mrmral, "djavol te naj speče na ražnju, da se drzneš voditi Turke nad Slavišo!"

Zatopil se je v premišljevanje in nakana za nakano mu je švigala po možganih. Čez dolgo časa je dvignil glavo in na licu mu je igrala dobra volja.

III.

Ko so Turki odšli, sta prilezla Slaviša in Žarko iz svojega skrivališča. Obema se je čudno zdelo, da niso zažgali koče in odšli tako naglo, dasi so morali vedeti, da od dveh oseb ne more pasti toliko strelov hkratu.

Žarko je planil v kočo, da se na lastne oči prepriča o ugrabljenju Kosenke. Videl je Pavlovića mrtvega in kopico Turkov, a nje ni bilo... Toliko da ni pobesnel. Grabil se je za glavo in stokal:

"O, jaz bojazljivec! Ganiti se nisem upal, ko so jo ugrabili in ji ubili deda, dasi me je morebiti klicala na pomoč! Oh, da bi planil med nje, rešil bi jo, gotovo bi jo rešil!"

Slaviša se je trudil, da ga pomiri. Končno mu je zaklical nejevoljno:

"Poginil bi kakor pes i[illegible] bi ti nataknili na plot.. [illegible] mož ali nisi?! Če bi bila [illegible] planila med nje, bilo bi toli[illegible] kor siliti v past in pomoč[illegible] jiti do povišanja, ker bi h[illegible] z lepo devojko dobil tudi [illegible] glavi. Nje bi ne bila rešila [illegible] hrabrost sama zoper prem[illegible] zmaguje. Če tega ne uvidev[illegible] ni pomagati, dasi se temu č[illegible] S tem, da bi pobili tebe, bi [illegible] tudi njena usoda zapečatena [illegible] kaj dobro veš, da iz harema n[illegible] šitve, tem manj, ako ni niko[illegible] ki bi se potegnil zanjo."

Žarko je molčal in si ruval [illegible] Slaviša pa je spremenil svoj [illegible] in dejal nežno:

"Prijatelj, ne udajaj se bole[illegible] Njo rešimo! Skrbiva sedaj, da [illegible] deva čimpreje do vstaških čet[illegible] za nekaj dni bo ona pri tebi."

Žarko se je pomiril.

"Daj Bog, da se snidemo [illegible] rešimo!"

"Amen", je dejal Slaviša, n[illegible] je vstopil v stajo in se začudil:

"Pustili so konje! Ali niso ve[illegible]deli zanje, ali se pa niso čutili dovolj varne?"

Tudi Žarko je začudeno pogledal prijatelja ter pristavil:

"Ali pa je tvoja bližina tako grozna in strašna tem besom, da so kar najhitreje izginili."

"Gotovo se niso nadejali, da bi utegnil imeti ded konje."

"Vjeruša je že s svojim zletel na prosto, niti poklical naju ni."

"Najbrž se mu ni zdelo dovolj varno. Kdo ve, kake nakane si je izmislila njegova glava. Žarko, svoj jatagan zastavim, da je nekaj izvohal!"

"Bil bi mu do smrti hvaležen!"

Slaviša je tolažil prijatelja, zakaj vedel je predobro, kakšna je ta bolečina. Žarko pa se je lovil za njegove besede, kakor potapljajoči se slamnate bilke. Polagoma se je zopet zdanilo v njegovi duši, da je mislil trezneje.

Naenkrat ustavi Slaviša svojega konja.

"Žarko, prijatelj!"

"Kaj je?"

"Ali nisi videl, koliko trupel je ležalo krog Pavlovića?"

"Videl."

"In nisi zasledil ničesar?"

"Ničesar."

"Imel si preveč opraviti s svojo bolestjo, saj je tudi mene prevzelo. Ali sedaj sem se domislil."

"Česa?"

"Videl sem truplo brez zgornje obleke."

Slaviša in Žarko sta se spogledala.

"Čegavo je to truplo?"

Trenutek nato obrne Slaviša konja, rekoč:

"Dober vojščak pogleda in upošteva vse. Kar sem prej zamudil, spopolnim sedaj. Ni izključeno, da je to Vjeruša."

Zapodila sta konja nazaj in pregledala trupla.

"Sami Turki. Tudi ta je Turek, ne Vjeruša."

Medtem pa je Slaviša otipal kamižolo in jo spoznal.

"Vjeruševa kamižola! Ne bodi nama žal te zamude", de Slaviša. "Vjeruša je slekel Turka, se oblekel v njegove halje in jo udrl za njimi. Veruj, prijatelj, Vjeruša ni zastonj oblekel turške obleke."

Približno v istem času pa je preoblečeni vstaš poizvedoval, kolikor se je dalo. Za vojvodo se ni bal, pač pa je že v duhu štel glave, ki odlete z ramen Mohamedovih častilcev. Bolj ga je skrbelo, kako otme Kosenko. Pridržal je konja in se pomešal med tolpo.

"Pri bradi Mohameda, kaj praviš, prijatelj? Mar ni ugrabljena huriska res lepa?" vpraša Vjeruša.

"Bogme, lepa je, moj ljubi Hajdar, ne branil bi se je sam prerok v raju!" (Mohamed, prerok Alahov.)

"Bedak, kaj praviš! Prerok ne potrebuje naših žensk", pripomni nekdo.

"Alah je velik... Gotovo ima prerok v raju svoj harem z najlepšimi ženami!"

"Naj ima... tfu... Če si mi prijatelj, povej, kam gremo sedaj?"

"Alah ve, da sem ti prijatelj, ve, da bi ti rad ustregel, ali tega sam ne vem. Pravijo, da se snidemo nekje z Osvin-begom in pojdemo nad Slavičo, tistega groznega vstaša."

"Ali se ga bojiš?"

"Ne bojim se ga! Vendar mi je ljubše, če ga ne vidim. Iti nad Slavišo je toliko, kakor iti šejtanu v žrelo!"

Vjeruša se je nasmehnil in si mislil:

"Menim, da bi bilo ljubše v šejtanovem žrelu, nego v rokah Slaviše."

"Ali ne bomo imeli nobenega počitka?" se obrne nato k Turku.

"Ne vem! Zdi se mi, da je Holuban slep. Lepa gjaurka ga je tako omamila, da misli, da je v raju; a mi smo utrujeni."

"Če mu le ne postane ta raj ščasoma prevroč", si je mislil Vjeruša. "Ako mu ga ne segreje kdo drugi, storim mu to uslugo jaz... Ko bi se le že kmalu našla prilika, da mu dekle izmaknem. Ni sicer kakor handžar, da bi jo zataknil za pas in se potehnil za grm ali skalo, vendar mu utečem vsekakor! Ako nas pa vstaši prej pozdravijo, mi je ljubše, dasi v tem slučaju ne bom vedel, kam bi skril glavo."

Pojezdil je zopet v ospredje v Holubanovo bližino. Kosenka se je medtem zavedla. Slišal je, kako ji je govoril Holuban:

"Golobica moja, čemu se kujaš? To je pač vseeno, si-li pri meni ali pri vstašu. Pri meni boš imela vsaj mirno življenje."

Kosenka je molčala. Uvidela je, da bi bilo vse ugovarjanje in upiranje odveč, le še bolj bi pazili nanjo. Na videz je bila mirna, toda njena glavica je snovala načrte za beg.

"Daj mi konja! Znam jahati sama."

"Dobiš ga, golobica moja, da ne porečeš: Holuban je trdosrčen. Samo na beg ne misli, ker se lahko zgodi, da se spozabi katera krogljа in ti rani tvoje lepo telo."

VSPEH MU JE BIL NEPRIČAKOVAN.

H. H. von Schlicku, tovarnarju Bolgarskega Krvnega Čaja, kateri je s stotisoči bolnih v stalni zvezi in danzadnem dobiva na kupe zahvalnih dopisov od onih, katerim je Bolgarski Krvni Čaj povrnil zdravje, je rojak Anton Triller, 433 - 6 St. Rock Springs, Wyo. pisal sledeče pismo:

"Zahvaljujem se vam na Bolgarskem Čaju, ki ste mi ga poslali, ker je nepričakovano dobro deloval na moj organizem. Prosim zopet 5 škatelj, ker želim, da ga vsi moji prijatelji spoznajo."

Eno veliko škatuljo Bolgarskega Krvnega Čaja, ki traja za pet mesecev, pošljemo za en dolar kakorkoli:

Marvel Products Co.,
9 Marvel Bldg.
PITTSBURGH, PA.

Pripomba: Ako hočete pošiljatev osigurati, pošljite 10c. več.

Zemlja, kmetje in dom

v priznani prvi poljedelski državi Amerike v državi Missouri.

Imam še nekaj kosov POCENI, in sedaj je moja zadnja ponudba, da morete dobiti te zdolej navedene kose zemlje za posebno nizko ceno.

Rojak, vabim te, da prideš zdaj pogledat, in ako si videl že kdaj na svetu lepše trtje, ki je bolj zdravo in polno, potem je tvoj, kateri kos si sam izbereš od spodaj navedenih, in sicer BREZ VSAKEGA CENTA PLAČE.

Našel boš tukaj polje, ki ga ni nikjer na svetu lepšega; vrtove, zelenjavo in rože, da se postavimo v vrsto katerikoli države v Ameriki. Našel boš vsakovrstno sadje, ki je sploh, kot znano, preobloženo s sadjem.

Našel boš v bujni rasti vse vrste trave in detelje ter tudi vsakovrstno sočivje, kar si ga sploh kdaj jedel. Videl boš, da je krompir zrel koncem maja ali pa koncem oktobra, kadar ga pač hočeš saditi. Fižol je sajen dvakrat v letu, ako se pa hočeš pečati z vrtnarstvom, potem lahko tu pridelaš 2,500 galonov jagod na aker ali 6,000 galonov kosmulje (goosberry).

Našel boš tudi polne pajne najfinejšega medu in deželo polno kokoši in jajc. Videl boš, da imajo Slovenci, mali kmetje, od 10 do 20 glav goveje živine.

ČE TE TO ZANIMA IN NE DOBIŠ TEGA V DEŽELI — POTEM JE KATERIKOLI ZDOLEJ OGLAŠENI KOS — TVOJ ZASTONJ.

Našel boš deželo prepreženo z železnicami ter šole, eno do dve milji narazen. Ako te zanima cerkev, našel jo boš katoliško prav v bližini. Našel boš vse, potem se nameni pečati s katerokoli vrsto kmetijstvom. Trgi so tukaj tako dobri kot kjerkoli drugje.

Videl boš, da ni zemlje v Ameriki, kjer se toliko različnih rastlin z vspehom prideluje, kakor v tukajšnjih krajih.

Pronašel boš, da vedo oni ljudje, ki te dežele nikdar videli niso, povedati o suši in bolezni, prebivalci teh krajev pa ne vedo ne o enem ne o drugem. Našel boš tu rojake zdrave, kot kjerkoli na svetu. Prepričal se baš, da imamo izvrstno pitno vodo.

Našel boš solidno slovensko naselbino, ki se razvija brez vsakega hrupa in vrišča, kot nikjer drugje v Ameriki. Našel boš, da vsak Slovenec, ki je že nekaj let tukaj, lahko pripravi obed iz svojih pridelkov, da boljšega ne dobiš nikjer.

PRIDI ZDAJ IN POGLEJ KAJ PRIDELUJEMO.

FRANK GRAM, NAYLOR, MO.

POSEBNE PONUDBE SO:

40 akrov ravnine, izsekan gozd, en aker izčiščen, aker $25.00.

80 akrov ravnine, mala hiša, gozd izsekan, aker $25.

120 akrov ravnine, mala hišica, 1 aker čist, aker po $23.00.

200 akrov ravnine, gozd izsekan, aker po $24.00.

160 akrov ravnine, 70 akrov na kupih posekano, 5 akrov čistih in 40 obsekano in posušeno, aker po $32.00.

Vso to zemljo čisto in ograjeno vzamem sam v najem ter plačam po $5.00 od akra.

Imam valovite kmetije, deloma čist svet s hišami od $10.00 do $30.00 aker.

Vsak kos prodam na mesečne ali letne obroke. Dam deset let časa za izplačati z 5 ali 6% obresti z garancijo, da se svet čisti.

JAZ VSE TE KOSE ČISTIM VSAKEMU IN PRIPRAVIM ZA ORATI ZA $7.00 DO $10.00 PO AKRU.

Vse navedene ponudbe so poleg Slovencev, šol in železnic. Vsak kupec, ki želi saditi, dobi 100 dreves različnega sadja in 500 trt zastonj. Vsak izvežban čebelar dobi 10 panjev čebel pod obvezo da da meni junija polovico medu kot popolno plačo.

FRANK GRAM, Naylor, Mo.

Mina.

Roman. — Spisal **A. P. Ružič.**

Ko se je zbudil v človeku notranji dvom, je postal omahljiv in neodločen. Tisti hip je zapravil svojo voljo in se prepustil tujim, neznanim močem. Življenje je poplavilo njegovo osebnost in njegova dejanja so prestala biti samonikla. Sedaj je poznal zgolj srečo ali pa nesrečo. Ljudje, ki so bili vsakdanji utopljenci železne vsakdanjosti, so se kruto množili. Tedaj so umirajoči v socialni in družabni bedi postali ljudje dvomni. Nič trdnega ni bilo več, česar bi se oprijemati, na kar bi prisegali. Nekdanje gotovosti so bile podobne bilkam na valovih in ljudje duševnim utopljencem, ki se oprijemajo obupno slamnatih bilk.

Rojeni dvom je ustvaril moč notranje, duševne reforme. Emancipirala se je polagoma notranjost zunanjih ovir in form. Življenje je neizprosno zalučilo dane teorije ob tla, razkrajalo jih je in se izkazalo kot najmočnejše. In v tej duševni anarhiji in zmedenosti se je utrdilo spoznanje dobrega in slabega. Dobro se je ločilo od slabega. Ko je Mina zapadla grehu, je bila kaznovana. Njeno hrepenenje po dobrem jo je sililo nazaj k nekdanjemu kesanju in pokori. Življenja greh je vendar ni izpustil. Toda greh, rojen iz čiste ljubezni, iz človekoljubja, je rodil še večjo pogrehо, izvirajočo iz socialnega nasilja — bede. Ko pa je bilo premagano tudi to nasilje, se je znova rodila ljubezen — premišljena in vdana. Sedaj na višini je šele zagledala ovire, ki se ji stavljajo na pot. Ta pot je bila zaprta. Ali se vrniti, ali pa ostati sredi pota.

Tedaj je postala njena duša dvomna. Koliko duševne moči in samonikle energije je treba, da se na tem duševnem razpotju ne izgubi priborjeno življenje, da ne omaga od dvomov in duševnih bojev utrujeni korak. Kako spraviti v sklad in dividualno duševnost z družabno in socialno zapovedjo? Povsod nejasnost, temota, dvom.

Kaj se je zgodilo z Mino?

I.

Bled odsev plinovih luči je objemal v zaspano jesensko poljutro zavito neestetično tovarno. Sto velikih oken se je lesketalo vmračni svetlobi; le tupatam se je pojavila ob oknu mračna senca, zverižena človeška figura. V ozadju tovarne so se dvigali proti nebu vitki in visoki dimniki, iz katerih se je leno kadilo; dim se je polagoma izgubljal v oblačno nebo in le sempatje se je v zraku zalesketala neznatna iskra.

Cesta pred tovarno je bila blatna in na gosto pokrita z lužami. Umazana voda je pljuskala izpod težkih konjskih kopit. Železne ograje, ki je delila tovarno in cesto, se je v tem času krčevito oprijemalo sto dolgih in ozkih ženskih ročic. Roke so bile od mraza že na pol višnjeve in na nekaterih so se prav močno izbočile nelepe plave žile.

Same ženske. Večinoma še zelo mlada dekleta z zdravo rdečico na licih, močnih in polnih teles. Sempatje je bilo opaziti med njimi tudi že starejšo žensko z lici, ki so se že videle gube na njih. Tam zadaj na dolnjem koncu se je vspenjala pokonci noseča ženska; stala je na prstih, odpirala zardele oči na široko in se skušala preriti do prve vrste.

Vse te ženske so imele ta trenotek samo eno željo: priti v tovarno in delati za velikimi, v mračni svetlobi se topečimi okni. Mlajše punce so postrani, zavidno gledale starejše ženske in so se tudi norčevale iz njih. Tem se je pri tem storilo milo in marsikatera se je ta žalostni trenotek zasmilila sama sebi. Toda jeza in pa ponos, ki je menda prirojen vsaki ženski, jim ni dopustil da bi na izzivanja molčale, po so odgovarjale torej na posmeh s pikrimi besedami.

"Ve ste mlade, pa lahko delate na polju!" je pripomnila noseča ženska, ki ji je mlada soseda nasvetovala iti domov.

"Tako! Mladih ljudi potrebujejo ta notri, žilavih in močnih!" je odvrnilo komaj petnajstletno dekletce in pokazalo s prstom proti vhodu. Stoječa na kamniti plošči tik vrat, se je ponosno ozrla po množici.

"Kakšen otrok! Komaj je ušel materi in že hlepi po lenarjenju."

Ženska štirideset ih let, ki je stala poleg nje, je izpregovorila te besede z rezkim, pojočim glasom. Jezno je zamahnila z roko in potegnila z vso silo zlobno kratkokrilko s plošče in je v trenutku tudi že sama stopila na njeno mesto.

Smeh in vpitje sta sledila temu naglemu početju. Posamezne punce, ki so zavidale štiridesetletnico za prostor, so kričale zelo glasno:

"Vrzite jo doli!"

"Bij nesramnico!"

"Kje se je potepala doslej!"

Začelo se je živahno prerivanje in suvanje s komolci. Gruča se je zazibala. Posameznim ženskam so pri tem močnem gibanju in prerivanju ušle rute z glave. Lasje so se vsuli po licih in čelu. Hoteč izrabiti ugodni trenotek, so se nekatere ženske, ki so stale zadaj, pripognile in silile z glavo naprej.

Prepir pa se je razvnemal bolj in bolj. Sedaj so padale še hujše besede, včasih naravnost surove in prešerne.

"Postopačke! Ne ljubi se vam delati in mislite, da boste v tovarni lenarile!"

"Usojeno vam je, da postanete cestne vlačuge!"

"Kmalo umrjete, mati. Molimo!" se je oglasilo več nežnih ženskih glasov in punce so se vrgle na starejšo žensko. Kmalo so bili obrazi opraskani do krvi.

"Domov pojdite; tam evilijo črvi. Vaši črvi!"

"Tiho, staruha; moči in misli na smrt!"

"Zapovedano je tako!"

Štiridesetletnica, trdno stoječa na plošči, se nikakor še ni mislila vdati. Roki vprti ob bok, je krepko vpraševala:

"Kaj pa vaši ljubčki? Zapuste vas, če boste smrdele po tobaku."

"Beštija!"

Tridesetletna bolehna ženska, rumenih las in zelo velikih oči je, držeča se z eno roko železne ograje, začela besno pljuvati okoli sebe. Hrup se je začel znova; besede so padale na gosto in tudi psovk ni manjkalo.

Mimo so prihajali težki tovorni vozovi s pijanimi vozniki. Sedeč visoko na zabojih, so se škodoželjno krohotali prepirajočim se ženskam. Ker je enemu teh voznikov noseča ženska odvrnila zelo pikro in ga imenovala suroveža in pijanca, se je ta zelo razburil, ponovil svoje trde besede po duši ter jo močno oplazil z bičem. Vsled tega se je prepir med ženskami poostril. Del žensk se je zavzel za tepeno, drugi pa za pijanega voznika. Že se je grozeče dvignilo kup pesti. Mnoge ženske so to izrabile in so skušale kar po vseh štirih preriti se v prvo vrsto. Tam so se nenadoma vzdignile s tal kakor bi zrasle iz zemlje. To pa je dajalo nov povod prepirom in jezi.

Medtem so luči po tovarni že pogasnile. Nastal je dan. Sedaj se je vsaka izmed žensk bojevala kar na svojo pest. Krik ni prenehal niti za hip. Že so si segle ženske v lase, praskale po licih, grizle, cvilile...

"Hinavka!"

"Vlačuga!"

"Nesramnost!"

In nove ženske gruče so prihajale venomer. Množica se je neprestano zibala, vspenjala se kvisku in zopet padala. Naval zadnjih je postal sedaj naravnost srdit. Velika gneča je nastala. Vse upehane so že bile ženske, zasople in pordele v lica. Lasje razmršeni, oči svetle, usta široko odprta. Druga se je druge oprijemala za roke ali pa krilo. Zdelo se je, da nastane mir. Toda kmalo se je vnelo pri zaprtih vratih zopet silno prerivanje, suvanje, cvilenje... Vrata so zaškripala, nekdo je vpil nad ženskami:

"Živina ste, ne ljudje! Proč! Napravite prostor!"

Prikazal se je star uradnik s čepico na glavi. Malce je odprl vrata in jih takoj zopet zaprl. Kakih petdeset žensk je ostalo na dvorišču, vse posvalkane, z mokrimi lasmi, lesketajočimi očmi in težko dihajoče od silnega napora.

Uradnik z rumenkasto brado in čepico na glavi je ogledoval ženske, ki so se prerile na dvorišče. Kmalo je popisal njihova imena. Ko je zapazil tudi nosečo žensko, je izbulil oči.

"Čemu se silite? Ali ne veste, da ne sprejemamo dveh ljudi za enega! Kako ste sitne!" je izpregovoril.

"Gospod!" izpregovori noseča ženska, zardi in pobesi oči.

"Danes vas ne morem sprejeti. Prihodnjič!" pripomni naglo uradnik, boječe se, da ga bo ženska nadlegovala z milimi prošnjami.

"Ampak, gospod! Malo milosti prosim. In usmiljenja. Vdova sem in doma imam lačne otroke. Nič zaslužka..."

Jok jo je posilil in v trenotku je bila na kolenih. Visoko je vzdignila roki in prosila usmiljenja.

Toda mrki uradnik se je že oziral po ostalih. Kričale so: "Jaz sem pridna!" ... "Revna sem in podpore potrebna!" ... "Močna sem!" ... "Mene — mene!"

"Seveda ... seveda ... Dobro, zelo dobro!" je klical uradnik in izbiral. Kje bo obstal njegov mrki pogled, kam bo padla sreča?

Veliko, močno in tudi še zelo mlado dekle je molče stalo ob strani. Uradnik jo je naglo premeril od nog do glave. Zdelo se je, da jo je slekel z enim samim pogledom.

"Kakšno ime je tvoje, dekle?"

"Mina."

"Rodbinsko ime, sakrament!"

"Grobotek."

Postavil jo je na svojo levo stran med izbrane. Ravno dvajset jih je bilo. Dovolj! In vsem se je bralo globoko duševno zadovoljstvo z obraza. Nek notranji, čudni nemir se je polastil vseh. Mirno, in lahko se reče, dostojanstveno so stopale za uradnikom, ki jih je vodil k zdravniku.

Vse druge so ostale za durmi. Velika, nemirna čreda. Molče in mirno so gledale za svojimi srečnimi tovarišicami. Ko so se zaprla iznova velika vrata, so nekatere gnusno klele, a še več jih je bilo, ki so imele solzne oči.

Vsem pa se je tisti hip rodila v srcu nesrečna zavist.

II.

Uradnik je privedel svoje skromno žensko krdelce v prostorno sobano z dvema velikima oknoma, ki sta gledali na prostorno dvorišče. Soba je bila polna zveriženih stolov, z nizko in majhno pisalno mizico in shrambami s steklenimi durmi. Neprijetno je zadišalo po medikamentih.

Na vse to je napravilo slab vtis, težko jim je bilo v prsih. Nekatere so bile blede kot zid, a druge je oblivala rdečica, ker jim je vsled notranjega nemira silila kri v glavo. Roke so nemirno prekladale semintja, kakor človek, ki pride nenadoma v veliko zadrego. S široko odprtimi očmi so strmele v prazen strop.

Čez dolgo je vstopil mlad doktor v dolgem platnenem površniku in sedel na nizki okrogli stol. Ko je nekaj časa premotrival ženske, si je popravil naočnike in se približal prvi. Ustna na smeh je izpregovoril:

"Pokaži mi jezik! Ali si zdrava?"

Glas mu je bil suh in tudi dolgočasen. Pogledal je deklici ostro v oči, da je zardela do ušes.

Dekle je molčalo.

Ko se je mimogrede zdravnik ozrl po ostalih, je hladno nadaljeval:

"Odpri jopič, prosim!"

Nesmo se je ozrla nanj in potem v tla. Oči so bile resne. Kakor bi se obotavljala slediti povelju zdravnikovemu, ki je bil mlad in lep, se je ozrla v strop. Nekaj prezirljivega in nelepega je bilo v njenih očeh. Nato se je okrenila in začela naglo slačiti. Svojo obleko je metala sedaj na bližnji stolec, sedaj zopet kar na tla. Obraz ji je bil sedaj bled, sedaj rdeč.

Na vrsto je prišla tudi druga, tretja...

Naslednjih zdravnik že ni več preiskoval tako strogo. Hitro jih je odpuščal. Vendar pa je dve deklici slabo kvalificiral, ker je bila ena kratkovidna, druga pa je imela nalezljivo kožno bolezen.

Osemnajst deklic je dobilo po končani vizitaciji od uradnika listič, na katerem je bilo napisano njihovo ime in pa oddelek, h kateremu je bila vsaka dodeljena.

Počasi, z enakomernimi koraki so odvajali pazniki deklice na njihove nove delavne prostore. Bilo jih je sedem teh paznikov, ki so dobili dva po štiri, nekateri po tri in dve in eden celo eno samo delavko. To je bila Mina. Po celem životu je trepetala notranjega razburjenja, ki je ni zapustilo, odkar je stopila v veliko in prazno zdravnikovo sobo. Vendar je stopala z velikimi, močnimi koraki za paznikom, ki je bil že star in upognjen.

Vstopila sta v veliko, nekoliko zakajeno dvorano. Vse polno žensk, mladih in starih, je bilo notri. Izbirale so tobak in ga vezale v posebne zavitke; pridno so odnašale in prinašale nove zaboje. Nekaj sključenih moških postav se je kretalo med ženskimi gručami. Prišedša iz mrzlega zraka v gorko, s tobakovim duhom prenasičeno dvorano, v kateri so ženske govorile med seboj polglasno, kakor bučele v panju, ji je postalo v prsih zelo težko; v glavi se ji je mahoma zavrtelo. Za hip se je naslonila na zid, a takoj se je zopet zavedla in krepko šla za svojim vodnikom.

Do tega trenotka ni mogla pojmiti, kakšno je delo žensk po tovarnah. Dosedaj je na ulici prodajala pecivo in vlekla ljudi za obleko, če so hoteli brez kupa mimo nje. Ona je namreč dobro vedela, koliko izkupička mora napraviti, da se bo mogla živiti in da bode njena teta, debela revmatična starka, zadovoljna z njo. Brez določenega izkupička ni šla domov in je zato hodila po ulicah do poznega večera in se je potem ulegla brez večerje. Videla je pri tem pestunje, ki so nevoljno prekladale tuje otroke z roke na roko, kuharice, ki so hodile našopirjene po ulicah za svojimi gospodinjami, videla je naposled tudi priproste delavke, ki so nosile apno in opeko na visoka stavbišča, ter gospe, ki so se samo izprehajale in vozile. — Kakšno pa je delo onih žensk, ki pohajajo dan za dnevom v tovarno, ko tam vendar ne pestujejo, ne kuhajo, ali se celo izprehajajo in vozijo, temveč izdelujejo le papiroske in smodke, lepe, enakomerne in ravne, o tem ni imela najskromnejšega pojma. Tudi sedaj še ni pojmila.

Njena še napol otroška domišljija ni mogla dobiti trdnih tal. Niti na misel ji ni prišlo, kako je tako delo veliko in kaka družbena veličina je delo. Ni pojmila tudi tega, da je delo rodilo njo samo in ji naložilo težko nalogo, postati družbena činiteljica mogočnega in prostranega sveta.

Ona je videla v duhu le lepe izdelke svojih tovarišic, ki so jo zvedavo sprejele medse. Tudi tega še ni pojmila, zakaj hodijo te ženske vsak dan ob določenih urah bledе in sključene ter smrdeče po tobaku domov.

Pristopila je k prvi mizi. Vse je bilo novo; vse pa tudi strašno zmedeno in razmetano. Stopila je ta trenotek na prag novega nepoznaega sveta. Vse je tako silno delovalo nanjo, da je bobnelo v mladi glavi.

Odslej je videla Mina vsak dan zjutraj in opoldne nepregledne vrste žen in deklic in tudi mož vreti v tovarniško žrelo. Vrsta se je vlekla za vrsto, kakor v sanjah napol bdečih ljudi. Videla je vsak dan dvakrat na tisoče ljudi, med katere se je ödslej tudi sama prištevala; in videla je končno, kako so velika vrata to ljudstvo na večer zopet izpljuvala. Vsaka sekunda jih je dala do deset in jih v jutro zopet požrla.

Nihče pa ni zapazil, in tudi ona ne, da je zmanjkalo vsak dan nekaj teh ljudi, ki so se neznano kam izgubili in nikoli več vrnili...

(Pride še).

AVSTRIJSKI JETNIKI V ČERVINJANU.

Rusi in Turki.

Petrograd, Rusija, 27. junija. — Ruski vojni urad je izdal danes sledeče poročilo, tikajoče se bojev s Turki:

Kavkaška fronta: — Odbili smo napad v bližini Trapezunta in v okrajih Platana in Djivizijka.

Na desnem bregu Evfrata so Turki včeraj zjutraj pričeli z nekako ofenzivo in so osvojili par naših postojank, toda danes smo jih jih zopet nazaj vzeli.

Mezopotamijska fronta: — Položaj neizpremenjen.

VABILO
na
PLESNO VESELICO,
in k gledališkim predstavam.

Veselico kakor gledališki predstavi bo priredilo
društvo SV. BARBARE štev. 82
v Farrell, Pa.,
v torek dne 4. julija 1916
v svojih lastnih prostorih.

Igralo se bode dve igri dvakrat, in sicer:

1. "Krčmar pri Zvitem rogu."
2. "Kmet in fotograf."

Prvič se bodo igrali ob treh popoldan in drugič pa ob osmih zvečer.

Tempotom vabimo vse rojake in rojakinje ter vsa društva iz te naselbine in sosednje okolice, posebno pa društvo "Slovenec" št. 262 in društvo "Slovenski Dom" št. 31 v Sharon, Pa., da se te naše veselice in predstav polnoštevilno udeleže. Čisti dobiček je namenjen v društveno blagajno. V enakem slučaju bo tudi naše društvo vedno v pomoč.

Za vsestransko postrežbo bode skrbel v to izvoljeni odbor.

Na veselo svidenje 4. julija!

Jurij Okorn, tajnik.
(27-29—6)

Denarne pošiljatve za ujetnike v Rusiji in Italiji.

Lahko se pošlje denar sorodnikom, prijateljem in znancem, kateri se nahajajo v ujetništvu v Rusiji ali Italiji. Potrebno je, kadar se nam denar pošlje, da se priloži tudi ujetnikova dopisnica ali pismo in se nam tako omogoči pravilno sestaviti naslov.

Ako nameravate poslati denar ujetniku, pošljite ga takoj, ko sprejmete njegov naslov, ker ako bi odlašali, bi se lahko dogodilo, da bi ga ne našli več na istem mestu in mu ne mogli uročiti denarja.

TVRDKA FRANK SAKSER,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

"GLAS NARODA" JE EDINI SLOVENSKI DNEVNIK v ZDR. DRŽAVAH. NAROČITE SE NANJI

NAZNANILO.

Tempotom naznanjam članom društva sv. Barbare postaja št. 53 v Pittsburghu, Pa. da se vrši prihodnja seja dne 2. julija. Ker bomo volili delegata za prihodnjo konvencijo, zato je želeti, da se vsakdo seje udeleži.

Z bratskim pozdravom
Frank Krese, tajnik.
(27-29—6)

IŠČE SE DRVARJE

v Mellen, Wis.; po $1.30 od corda; dober rasteč les.

Charcoal Iron Co. of America,
(20-6—3-7) Mellen, Wis.

Farme na lahke in poljubne obroke.

Mi lastujemo 2000 akrov v enem kosu v največji slovenski naselbini v Ameriki, ki se nahaja v Clark Co. v državi Wisconsin. Ta zemlja meji s farmami slovenskih farmerjev in jo prodajamo v kosih po 40, 60, 80 in več akrov na lahka in dolgotrajna odplačila. Našim kupcem postavimo na zahtevo tudi hišo in hlev ter očistimo tudi nekaj zemlje, a vse na dolgotrajna odplačila.

Poleg omenjene zemlje lastujemo še čez dvajset tisoč akrov zemlje v Clark Co., toda, če hočete zemljo v bližini svojih rojakov, potem nam pišite takoj po nujna pojasnila. Naslovite:

Homemaker Land Company
Dept. 3 Tioga, Wis.

INDIJANSKA REZERVACIJA

v Colville, Wash., je odprta za naseljevanje. Vlečenje se vrši 27. julija. Okrog 400,000 akrov. Zemlja za sadjerejo, poljedelstvo, mlekorejo in živinorejo. Natančna mapa s popisom in pojasnilom s poštnino vred stane $1.00. Vojaki, mornarji (ali njih vdove) civilne ali španske vojne se lahko uknjižijo pri agentih. Na zahtevo vam pošljemo tozadevne listine, ako naznanite, kje ste služili.

Smith & McCrea,
Eagle Bldg., Spokane, Wash.
(12-6—17-7)

$1 dobite **"GLAS NARODA"** skozi štiri mesece dnevno, izvzemši nedelj in postavnih praznikov. **"GLAS NARODA"** izhaja dnevno na šestih straneh, tako, da dobite tedensko 36 strani berila, v mesecu 156 strani, ali 624 strani v štirih mesecih. **"GLAS NARODA"** donaša dnevno poročila z bojišča in razne slike. Sedaj ga sleherni dan razpošiljamo 13,000! — Ta številka jasno govori, da je list zelo razširjen. Vse osobje lista je organizirano in spada v strokovne unije.

POZOR!
HIPNOTIZEM

Izšla je vsekoz zanimiva knjiga, kakoršne še nimajo Slovenci ne tu ne v starі domovini. Kdor jo bo naročil, jo bo s užitkom prebral in dobil vpogled v marsikatere stvari, o katerih doslej še slutil ni.

Knjiga ima preko sto strani, opremljena je s dvanajstimi krasnimi slikami. V njej so natančna navodila za hipnotiziranje, v njej so nadalje pojasnjeni pojavi, katere smatra navaden človek za nenavarne.

Stane 60 centov. Tri knjige $1.50. Oni, ki ni z njo zadovoljen, naj jo vrne in dobil bo denar nazaj. Naročajte pri:

"SLOVENSKA KNJIGARNA", P. O. Box 1611, New York, N. Y.

Zadnja novost.

Vsakevrste žganje, brinjevec, slivovec, tropinovec itd., kakor tudi razne likerje, naredi lahko vsak brez vsake priprave, brez kuhanja z mojimi izvlečki. Pošiljam 6 steklenic za $1.00 in iz vsake steklenice si lahko naredite en celi kvart bolj zdrave, čistejše, boljše in več kot polovico cenejše pijače, kot jo pa sedaj kupujete pri salonerjih

F. P. Barton piše:

"Naznanim vam, da sem prejel od vas izvlečke za delati pijačo Lepo se vam zahvalim in vam potrjujem, da je res tako blago kakor ste vi pisali. Pošljite še itd."

Takih in enakih pisem, dobim vsaki dan, kar je jasno, da je blago v resnici hvale vredno.

Pišite na:

Z. JAKSHE
Box 366 North Diamond Station, PITTSBURGH, PA.

ZASTONJ MOŽEM

50,000 KNJIŽIC

Ako trpite na katerikoli moški bolezni, pišite po našo brezplačno knjižico. V tej knjižici lahko čitate, kako se možje, ki trpijo na bolezni kot je zastrupljena kri, mozolji, stare rane, kožne bolezni, razne zastarele in nalezljive moške bolezni, naduha, neprebavnost, zapeka ali konstipacija, katar, zlata žila, revmatizem, okorela jetra in želodčne ter mehurne bolezni, vspešno zdravijo privatno doma in z majhnimi stroški.

Trpite li na bolečinah v križu in v zgibih, na glavobolu, izgubi teka, kislini v želodcu, povračanju hrane, bljuvanju, žolčnem riganju, nečistem jeziku, smrdljivi sapi, slabem spanju in slabih sanjah, utrujenosti in naglem razburjanju, nervoznosti, razdraženosti in slabosti ob jutrih, črnih kolobarjih pod očmi, izgubi volje, grameljivosti in plašnosti v družbi, bojazni in na prepadenosti? Ti simptomi pomenijo, da ste pri slabem zdravju in da potrebujete zdravniške pomoči in nasveta. Naša knjižica, katera se lahko imenuje kažipot k zdravju, vsebuje dobre podatke in nasvete za bolne ljudi. Zaloga znanosti je in lahko vam pomaga k zdravju, moči in kreposti.

Pošljite kupon za brezplačno knjižico.

DR. J. RUSSELL PRICE CO., 8.902 Madison & Clinton Sts., Chicago, Ill.

Gospodje:—Pošljite mi takoj svojo brezplačno knjižico.

Ime .....

Naslov .....

EVGEN SUE:

VEČNI ŽID.

(Priredil J. T.)

32

(Nadaljevanje).

Da, gospod general, meč v srce, to bi bila edina rešitev zame. — Zakoljite me, prosim vas, gospod general. — Moji ženi so toliko časa prigovarjali, da jim je izročila otroka. — Nekaj časa sta bila v tem samostanu, zdaj pa pravijo, da ju ni več. — Drugega vam ne morem povedati, gospod general. — Zdaj pa storite, kar hočete.

— Strašno! — Strašno! — je stokal general.

Po vsem telesu je vztrepetal in planil k Dagobertu z besedami:

— Nesramnež! — Lopov! — Moje meso, mojo kri zahtevam od tebe! —

Tedaj so se odprla vrata in na pragu sta se pojavili Roza in Blanša. — Rodin ju je vodil za roko.

Prva jih je opazila Adriena.

— Moj Bog, ali se ne motim? — je vzkliknila. — Gospod Rodin, kako naj vam izkažem hvaležnost?

— Uboga otročička — je rekel Rodin — — — poglejta, to je vajin oče.

Ko se je general ozrl, sta že ležali Blanša in Roza v njegovem naročju.

Globok molk, ki je zavladal v sobi, je prekinila Adriena z besedami:

— Gospod Rodin, veselite se z nami vred.

Ko je zaslišal Dagobert te besede, je planil k Rodinu in mu začel poljubljati roke.

— Gospod, kako naj se vam zahvalim?

Grba je pokleknila predenj in vzkliknila:

— Bodite blagoslovjeni! — Bodite blagoslovljeni!

— To je preveč zame, veliko preveč — je odvrnil Rodin. — Jaz ne potrebujem nobene hvaležnosti. — Vaša sreča mi je v popolno zadoščenje.

— Pa že vsaj ne boste odšli, ne da bi izpregovorili z generalom par besed? — ga je vprašala Adriena.

— Ne, ne, vi ne smete vstran! — je vzklinil Dagobert. — Ostanite, naš rešitelj!

— Kar sem storil, je bila moja dolžnost — je odvrnil Rodin. — Zdaj moram k princu Džalmi.

Po teh besedah se je priklonil in odšel.

Šesto poglavje.

DŽALMA V PARIZU.

hiši na Rue Blanche, katero je dala neznana dobrotnica princu Džalmi na razpolago, se je dogodil tri dni kasneje sledeči prizor:

V salonu je ležal princ Džalma in kadil iz velike orientalske pipe. — Pred njim je klečal Faringhi, oblečen v temnozeleno obleko.

— Ure potekajo — je začel govoriti princ Džalma — dobrega človeka pa še vedno ni. Njegova beseda je....

— In njegova beseda se bo uresničila, visoki gospod — je odvrnil Faringhi. — Pred tremi dnevi vas je obiskal v oni gostilni, kamor so bili vas spravili nesramni lopovi in vam je rekel:

K vam me pošilja oni neznani prijatelj, kateri vas je dal odvesti z gradu Cardoville. — Zaupajte mi in sledite mi. — Peljal vas bom v lepo stanovanje.

— Ali ni rekel, da bo v teku treh dni zopet prišel?

— Da, v treh dneh.

— Neke misli se nikakor ne morem iznebiti.

— Uganil sem vašo misel, gospod. — Gotovo premišljujete o lepih Parižankah.

— Molči, suženj. — Toda, stoj! — Ugamil si mojo misel. — Proklet naj bode duh, ki mi vzbuja te misli.

— Zakaj vendar, gospod? — Šele devetnajst let ste stari in skoraj vse vaše življenje je bil sam boj. — Zakaj bi vam ne ugajale ženske?

— Saj bi se jim približal, pa se bojim, da bi me ne smatrali za barbara.

— Nikar ne imejte tako čudnih pomislekov, gospod.

— Ako bi dobil tako žensko, ki je tako čista in krepostna kot je bila moja mati, bi se poročil.

— Takih žensk je malo, ali pa nobene — je odvrnil Faringhi in se zasmejal.

— Lažeš, suženj! — je znova zakričal Džalma in nameril roko, da bi ga udaril.

— Samo enkrat se pokažite ženskam, pa boste videli, da imam prav. —

— Mene praviš, da bi ljubile ženske, mene, sina vojne in gozdov?

— Gospod, vsaka, ki bo slišala, da ste že v svoji rani mladosti hodili na tigre in jih streljali, bo padla pred vami na kolena in vas bo oboževala.

— Ali je res, kar govoriš? — Ali ne lažeš?

Globoko se je zamislil, nato pa z navdušenjem izpregovoril:

— Kje je ženska, pred katero bi jaz vztrepetal, katera bi vztrepetala pred menoj? — Kje je ta ženska, kje je?

— Gospod, eno samo žensko iskati in eno samo najti, je težavna stvar. — Posebno v Franciji. — Oni, ki išče več žensk, jih lahko dobi, kolikor hoče.

Sedmo poglavje.

DVOM.

Adriena in Grba sta sedeli v sobi in se o vsem mogočem pogovarjali. — Grba ni bila več taka kot pred par dnevi. — Oblečena je bila v lepo belo obleko.

— Čudno, da ni toliko časa gospoda Rodina? — je rekla Adriena.

— Da, gospodična, tudi meni se čudno zdi. — S strahom in veseljem pričakujem moža, ki nam je storil toliko dobrega. — Kljub temu se pa ne morem iznebiti raznih pomislekov. — Nekaj se mi zdi, da ni ravnal popolnoma po svojem prepričanju in po svoji vesti.

— Nikar ne bodi tako črnogleda.

— Saj nisem, toda moje slutnje me niso še nikdar varale.

— Slutnje? — se je začudila Adriena.

— Da, slutnje. — Odkar sem vprvič videla tega moža, me niso zapustile. — Zdi se mi, da bi vam zamogel ta človek napraviti največje zlo.

— Meni?

— Da, vam. — Saj pravim, da ne vem zakaj. — Včeraj sem bila pri svoji sestri Cepsiji, katera stanuje pri neki osebi, ki ni ravno na dobrem glasu. — Oprostite, gospodična, da vam to pripovedujem. Tista oseba ima z nekim gotovim Doumolinom razmerje. — Po ovinkih sem izvedela, da ima Rodin privatno stanovanje in da se izdaja tudi za gospoda Carlemagna.

— To mi je že sam povedal. — To ni vendar nič takega. — Rekel je, da je to storil iz posebnih vzrokov. — Pravi, da nekatere osebe ne smejo izvedeti za njegovo pravo ime.

— Je že mogoče, gospodična. — Toda v svojem novem stanovanju se je posvetoval včeraj z gospodom Aigrigny.

— Kaj? — Z abbejem Aigrigny?

— Seveda, dve uri sta se posvetovala.

— Motiš se, prijateljica. — Gotovo niso dobro poučena.

— Govorila sem š hišnico, ki abbeja Aigrignyja prav dobro pozna. — Ko sta se ločila, je rekel abbe Rodinu: — Torej dobro. — Jutri popoldne dobite nova povelja.

— Hm, hm — je premišljevala Adriena. — Slednjič je prijela Grbo za roko in ji pogledala v oči rekoč:

— Zakaj bi mi ravno ta dva človeka škodovala? — Abbe se bo moral zagovarjati pred sodiščem, ker me je bil spravil v tako nesrečo. — Dokler sodišče česa ne ukrene, mi gotovo ne bo škodoval.

— Sicer pa nisem sama takih misli.

— Ne? — Kdo pa še?

— Danes je bila pri meni gospodična Florina. — Ker sem se ji zdela preplašena, me je toliko časa vpraševala, dokler ji nisem vsega razodela. — No, saj bo vam sama povedala. — Zdaj prihaja.

Vstopila je Florina, Adrienina hišna.

— Kje si pa bila brez mojega dovoljenja? — jo je vprašala Florina.

— Ah, gospodična, ko mi je gospodična Grba nekaj povedala, me ni več zdržalo doma. — Šla sem v palačo Sant Dizier, da bi se prepričala, kakšen človek je ta Rodin. — Vprašala sem madamo Grivois, hišno gospe princezinje, toda ona mi je odvrnila, da ničesar ne ve. — Ko sem se vračala mimo paviljona, bi ga bila kmalo srečala.

— Kaj? — Rodin je bil v palači? — je vzliknila Adriena.

(Dalje prihodnjič).

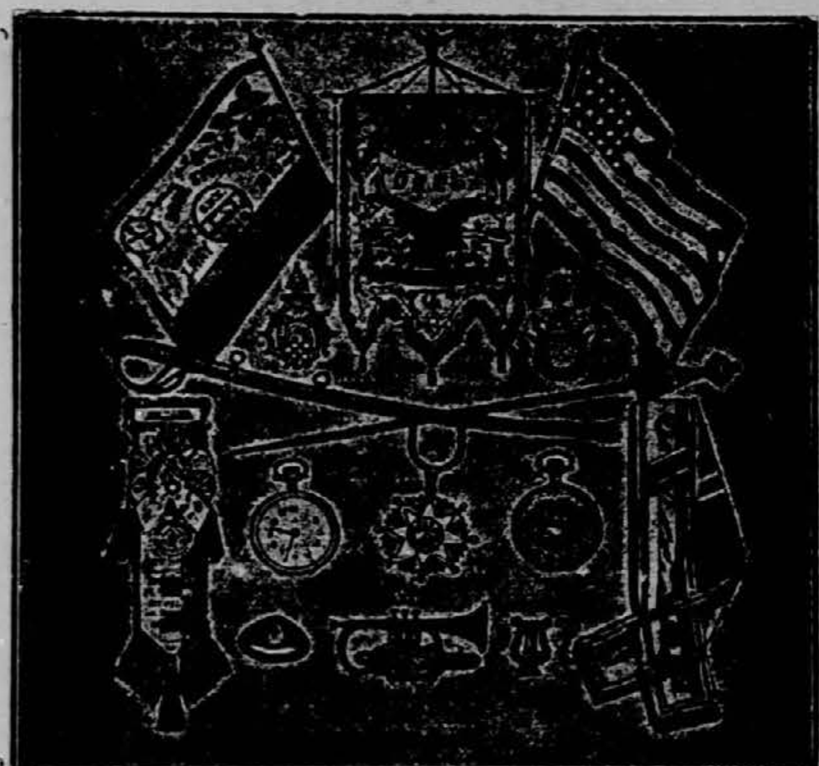

Kadar je kako društvo namenjeno kupiti bandere, zastave, regalije, godbene inštrumente, kape itd., ali pa kadar potrebujete uro, verižico, privesek, prstane itd., ne kupite prej nikjer, da tudi mene za cene vprašate. Vprašanje vas stane le 2c. pa si bodete prihranili dolarje.

Ceniki, več vrst pošiljam brezplačno. Pišite ponj

IVAN PAJK & CO., Conemaugh, Pa. Box 328.

Pozor! Pozor!

V zalogi imamo iz starega kraja importirane

SRPE.

Cena 60 centov s poštnino.

FRANK SAKSER,

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Kos letos nimamo v zalogi, ker jih ni mogoče dobiti iz starega kraja. Srpi so nam ostali še od prejšnjih zalog.

MODERNO UREJENA

TISKARNA GLAS NARODA

VSAKOVRSTNE TISKOVINE IZVRŠUJE PO NIZKIH CENAH.

DELO OKUSNO.

IZVRŠUJE PREVODE V DRUGE JEZIKE.

UNIJSKO ORGANIZIRANA

POSEBNOST SO:

DRUŠTVENA PRAVILA, OKROŽNICE — PAMFLETE, CENIKI I. T. D.

VSA NAROČILA POŠLJITE NA:

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 Cortlandt St., New York, N. Y.

"GLAS NARODA" JE EDINI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH. — NAROČITE SE NANJ!

NAZNANILO IN PRIPOROČILO.

Cenjenim rojakom v Clevelandu, Ohio in okolici naznanjamo, da jih bo obiskal naš potovalni zastopnik

Mr. FRANK MEH,

kateri je pooblaščen pobirati naročnino na naš list, knjige in druge v našo strogo spadajoče posle ter izdajati pravoveljavne potrdila vsled česar ga rojakom naj topleje priporočamo.

Upravništvo "Glas Naroda"

PLEŠASTIH NIKDAR VEČ.

Prof. Long-ov Magnetični glavnik

odstrani prah, povspeši rast in zabrani izpadanje las. Ozdravi glavobol. Se ne zlomi. Cena $1.00. Moški žepni česnik za brke 25c. Po sprejemu te svote, pošljemo kamorkoli. Pišite: Novelty Sales Co., P. O. Box 1352, Pittsburgh, Pa.

Brezplačen nasvet in pouk priseljencem.

"THE BUREAU OF INDUSTRIES AND IMMIGRATION" za državo New York varuje priseljence ter jim pomaga, če so bili osleparjeni, oropani ali če so z njimi slabo ravnali.

Brezplačna navodila in pouk v naturalizacijskih zadevah — kako postati državljan Združenih držav, kje se oglasiti za državljanske listine.

Sorodniki naj bi čakali novodošle priseljence na Ellis Island ali pri Barge Office.

Oglasite se ali pišite:

STATE DEPARTEMENT OF LABOR, BUREAU OF INDUSTRIES AND IMMIGRATION,

Newyorški urad:

230, 5th Ave., Room 2012.

Odprto vsak dan od devetih dopoldne do petih popoldne in ob sredah od osme do devete ure zvečer.

Urad v Buffalo: 704, D. S. Morgan Building. Odprto vsak dan od devetih dopoldne do petih popoldne in ob sredah od sedme do devete ure zvečer.

POZOR ROJAKI!

Najuspešnije mazilo za ženske lase, kakor tudi za moške brke in brado. Od tega mazila zrastejo v 6tih tednih krasni gosti in dolgi lasje kakor tudi moškim krasni brki in brada in nebodo odpadali te osiveli. Revmatizem, kostibol ali trganje v rokah, nogah in v križu, v osmih dneh popolnoma ozdravim, rane, opekline, bule, ture, kraste in grinte, potne noge kurje očesa, ozebline v par dneh popolnoma odstranim. Kdor bi moje zdravila brez uspeha rabil mu jamčim za $5'00. Pišite takoj po cenik, knjižico in žepni Koledar in pošljite 4 cente v markah za poštnino.

JACOB WAHČIČ,

1092 E. 64. St., Cleveland, O.

HARMONIKE

bodisi kakršnekoli vrste izdelujem in popravljam po najnižjih cenah, a delo trpežno in zanesljivo. V popravo zanesljivo vsakdo pošlje, ker sem že nad 18 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravek vzamem kranjske kakor vse druge harmonike ter računam po delu kakoršno kdo zahteva brez nadaljnih vprašanj.

JOHN WENZEL,

1017 East 62nd St., Cleveland, Ohio.

NAZNANILO.

Rojakom v Lorain, Ohio in okolici naznanjamo, da jih bo obiskal naš zastopnik

JOHN KUMŠE,

ki je pooblaščan pobirati naročnino za list Glas Naroda.

S spoštovanjem

Upravništvo Glas Naroda.

Rojaki naročajte se na "Glas Naroda", največji slovenski dnevnik v Zdr. državah.

'KRACKERJEV' BRINJEVEC

je najstarejše in od zdravnikov pripoznano kot najboljše sredstvo proti notranjim boleznim

Cena za "BRINJEVEC je: 6 steklenic $ 6.50
12 steklenic 13.00

V ZALOGI IMAMO

tudi čisti domači TROPINJEVEC in SLIVOVKA kuhana v naši lastni distileriji.

Naše cene so sledeče:

Tropinjevec per gal. $2.25, $2.50, $2.75 in	$3.00
Slivovitz per gal.	$2.75—$3.00
Tropinjevec zaboj	$ 9.00
Slivovitz zaboj	$13.00
"66" Rye Whiskey 5 let star, zaboj	$11.00

Rudeča Ohio vina per gal. .... 55c., 60c., 65c.
Catawba in Delaware per gal. ...... 75c.—80c.

Za 5 in 10 gal. posodo računamo $1.00, za 25 gal. $2.00, za večja naročila je sod zastonj. Naročilu naj se priloži denar ali Money Order in natančni naslov. Za pristnost pijače jamčimo.

The Ohio Brandy Distilling Co.

6102-04 ST. CLAIR AVE., CLEVELAND.

EDINI SLOVENSKI JAVNI NOTAR

(Notary Public)

v GREATER-NEW YORKU

ANTON BURGAR

82 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.

IZDELUJE IN PRESKRBUJE

vsakovrstna pooblastila, vojaške prošnje in daje potrebne nasvete v vseh vojaških zadevah. Rojakom, ki žele dobiti ameriški državljanski papir, daje potrebne informacije glede datuma izkrcanja ali imena parnika.

Obrnite se zaupno na njega, kjer boste točno in solidno postreženi.

Velika vojna mapa

vojskujočih se evropskih držav,

Velikost je 21 pri 28 palcih.

Cena 15 centov.

Zadej je natančen popis koliko obsega kaka država, koliko ima vojakov, trdnjav, bojnih ladij i. t. d.

V zalogi imamo tudi

Stensko mapo cele Evrope $1.50.

Veliko stensko mapo, na eni strani Zjedinjene države in na drugi pa celi svet, cena $1.50.

Zemljevid Primorske, Kranjske in Dalmacije z mejo Avstro-Ogrske s Italijo. Cena je 15 centov

Veliki vojni atlas

vojskujočih se evropskih držav in pa kolonijskih posestev vseh velesil.

Obsega 11 raznih zemljevidov.

Cena samo 25 centov.

Naročila in denar pošljite na:

Slovenic Publishing Company,

82 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.

Kaj pravijo pisatelji, učenjaki in državniki o knjigi Berta pl. Suttner.

"Doli z orožjem!"

Lev Nikolajevič Tolstoj je pisal: Knjigo sem z velikim užitkom prebral in v njej našel veliko koristnega. Ta knjiga sela vpliva na človeka in obsega nebroj lepih misli.

Friderik pl. Bodenstedt: Odkar je umrla madame Stael ni bilo na svetu tako slavne pisateljice kot je Suttnerjeva.

Prof. dr. A. Dodel: 'Doli z orožjem' je pravo ogledalo sedanjega časa. Ko človek prečita to knjigo, mora nehote pomisliti, da se bližajo človeštvu boljši časi. Kratkomalo: zelo dobra knjiga.

Dr. Lud. Jakobovski: To knjigo bi človek najrajše poljubil. V dno srca me je pretreslo, ko sem jo bral.

Štajerski pisatelj Peter Rosegger piše: Sedaj sem v nekem gozdu pri Grieglach in sem bral knjigo z naslovom "Doli z orožjem!" Prebiral sem jo dva dneva nepreneboma in sedaj lahko rečem, da sta ta dva dneva nekaj posebnega v mojem življenju. Ko sem jo prebral, sem zaželel, da bi se prestavilo knjigo v vse kulturne jezike, da bi jo imela vsaka knjigarna, da bi jo tudi v šolah ne smelo manjkati. Na svetu so družbe, ki razširjajo Sveto Pismo. Ali bi se ne moglo ustanoviti družbo, ki bi razširjala to knjigo?

Henrik Hart: — To je najbolj očarljiva knjiga, kar sem jih kdaj bral — —

C. Neumann Hofer: — To je najboljša knjiga, kar so jih spisali ljudje, ki se borijo za svetovni mir.

Hans Land (na shodu, katerega je imel leta 1800 v Berlinu): Ne bom slavil knjige, samo imenoval jo bom. Vsakemu jo bom posudil. Naj bi tudi ta knjiga našla svoje apostolje, ki bi šli žnjo križemsvet in učili vse narode.

Finančni minister Dunajewski je rekel v nekem svojem govoru v poslanski zbornici: Saj je bila pred kratkim v posebni knjigi opisana na pretresljiv način vojna. Knjige ni napisal noben vojaški strokovnjak, noben državnik, pač pa priprosta ženska Berta pl. Suttnerjeva. Prosim Vas, posvetite par ur temu delu. Mislim, da se ne bo nikdo več navduševal za vojno, če bo prebral to knjigo.

CENA 50 CENTOV.

Naročajte jo pri:

Slovenic Publishing Co.,

82 Cortlandt Street, New York City, N. Y.